

Kirkkosanomat

18 ♦ 20.11.2013 www.tampereenkirkkosanomat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Partio huolissaan kolojensa puolesta

Tiitus Savonen (partionimi Anka) Hiipan Pojista ja Nella Lah-
tinen (partionimi Kurre) Näsin
Tytöistä piirtävät sarjakuvaa
Kyttälän Hiippalassa.

➤ SIVU 3

Janne Ruotsalainen

Yksinäisyydestä on tullut kansantauti

Kommunikoimme enemmän
kuin koskaan, mutta nettimaail-
masta voi tulla kasvotusten koh-
taamisten kylmä korvike.

➤ SIVUT 8-9

Hannu Jukola

Asunnottomuus muuttaa muotoaan

Osa ongelmasta on vielä piilos-
sa, sanoo Jaakko Sutinen. Hän
itse on saanut elämän syrjäs-
tä kiinni.

➤ SIVU 16

Hannu Jukola

”Haluan laulaa toivon sanomaa”

➤ SIVUT 6-7 Tangokuningattarena tutuksi tullut
Elina Vettenranta jätti tanssilavat
kolme vuotta sitten. Pysähdyksen
myötä kypsyi päätös keskittyä
hengelliseen musiikkiin. Ensimmäisenä
adventtina hän laulaa joulukonsertissa
Aleksanterin kirkossa.

Hannu Jukola

Tampere 20.11.2013

Yksinäisyys on kansantauti

Me kaikki tarvitsemme toinen toisiamme. Ilman muiden ystävyyttä ja tukea meidän on vaikea olla.

Suomalaisia pidetään kansana, joka vaikenee molemmilla kielillä. Monille meistä yksinäisyys on toinen luonto, joka on kulkenut matkassa syntymästä lähtien. Toki osa nykynuorista on toista maata.

Yksinäisyys koskee kaiken ikäisiä. Jokainen ihminen on yksinäisyydessään erilainen. Ei ole samanlaista huolta tai tuskaa, vaan jokaisen on käytävä läpi omat pelkonsa. Terveystieteiden tutkimusten mukaan yksinäisyys on terveydenhuollossa tunnettu ongelma ja seuraukset, mutta taloudellisia mahdollisuuksia ongelmien korjaamiseen ei aina ole, vaikka tilanne huomattaisiinkin. Yksinäisyyttä ei voi parantaa lääkkeillä.

Vuonna 2012 sisäasiainministeriö teki tutkimuksen suomalaisten peloista. Vastaajia pyydettiin kertomaan, mitkä asiat pelottavat tai huolestuttavat. Kärjessä oli yksinäisyys. Moni nuori, ja vanhempiakin, pelkää yksinäisyyttään jopa niin paljon, ettei tohdi edes puhua siitä.

Yksinäisyyteen on monia syitä, mutta yksi niistä on koulukiusaaminen. Hanna Ikonen on haastatellut pro gradu -tutkielmaansa varten koulukiusattuja nuoria. Koulukiusaamisen tiedetään vaikuttavan lasten hyvinvointiin, mielenterveyteen ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen. Koulukiusatut kokevat myös sosiaalisten tilanteiden pelkoa, joka saattaa jatkua koko elämän. Onko meillä varaa kiusaamisen seurauksiin?

Yksinäisyys on kuitenkin sellainen kansantauti, johon meistä jokainen voi omalla toiminnallaan vaikuttaa joka ikinen päivä. Voimme välittää enemmän toisistamme ja vetää pienillä teoilla yksinäisiä lähemmäksi muita ihmisiä.

Taifuunin uhrin tarvitsevat apuamme

Hirmumyrsky Haiyan aiheutti Filippiineillä katastrofin, joka koskettaa ainakin 13 miljoonaa ihmistä. Avustajajärjestöt, muun muassa Suomen Punainen Risti ja Kirkon Ulkomaanapu, vetoavat nyt suomalaisiin kaukaisten lähimmäistemme auttamiseksi.

Mediassa on viime päivinä keskusteltu siitä, menevätkö avustusvarat todella mainittuun kohteeseen vai uppoavatko lahjoitukset suurimmaksi osaksi hallintokuluihin ja byrokraatioon.

Hallinto ja logistiikka nielevät väistämättä osansa rahoista. Toivoo kuitenkin sopii, että suurin osa ihmisistä luottaa siihen, että pääosa avustuksista käytetään hädässä olevien ihmisten auttamiseen.

Tampereen seurakuntayhtymässä tiedetään, että Kirkon Ulkomaanapu on auttamistyössä luotettava kumppani. Järjestöllä on toimiva yhteistyöverkosto paikan päällä. Siksi yhteiselle kirkkoneuvostolle tehtiin esitys taifuunin uhrin auttamiseksi KUA:n kautta, heti kun tuhojen laajuus alkoi selvitä.

Seurakuntayhtymä pystyy toimimaan tarvittaessa nopeasti, sillä lähetyksen ja kansainvälisen diakonian hätäapuun on varattu tänä vuonna kaikkiaan 60 000 euroa. Rahasta on vielä jäljellä 20 000 euroa.

Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee avustusesitystä 21. marraskuuta.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Kansainvälinen kulttuurikahvila kokoon-tui viime viikolla Seurakuntien talon Suurella Sydämellä -klubilla. Tarjolla oli hauskaa suomen kielen opetusta, uusia ihmisiä ja erilaisia kulttuurireja, kahvia ja pelejä sekä lapsille leikki-paikka. Kulttuurikahvila jatkaa toimintaansa tiistaina 21.11.2014 kello 18. Kahvilaan etsitään vapaaehtoisia tukihenkilöitä Tampereelle muuttaneille pakolaisille.

Hannu Jukola

Lukijapostia

Vapaaehtoistyöstä seurakunnassa

Olin 2000-luvun alussa väliaikaisesti työttömänä. Aloin aikani kuluksi tehdä vapaaehtoistyötä sekä Suomen Punaisessa Ristissä että etenkin seurakunnassa.

Seurakunnassa olin eräissä tamperelaisessa kirkossa noin kaksi vuotta erilaisissa avustavissa tehtävissä. Aluksi tein vain pieniä aputoimia omatoimisesti. Siivoulin, järjestelin kirkkoa sisällä ja ulkona, kunnes kerran uskalsin kysyä sakastista, tarvitaanko apua jossakin. Siitä se alkoi.

Vähitellen tehtäväni laajenivat ja lisääntyivät. Toimin muun muassa kolehdinkerääjänä jumalanpalveluksissa. Lopulta osasin tehdä melkein mitä tahansa lukuun ottamatta papin ja kanttorin tehtäviä.

Kirkon suntio oli hyvillään, kun joku auttoi hänen töissään. Minä tein mitä piti ja oikein mielelläni – ilmaiseksi.

Osasin lopulta apusuntiona valmista ja ohjata vihkimiset, kastet ja siunaukset. Niitä töitä tein oikein mielelläni. Bravuurini oli hääparin rauhoittaminen kirkon eteisessä ennen alttarille astelua.

Lähdin kehotuksesta Jyväskylän kristilliseen opistoon suntiokurssille, koska ajattelin, että täs-

nä voisi tulla työni. Opin paljon lisää kirkollisista tavoista, toimituksista, taustoista ja liturgioista. Olin pidetty, selvähän se. Ilmainen ja maksaa itse opiskelunsa.

Lopulta iski vauhtisokeus tai jokin muu. Onnistuin möhläämään kunnolla yhden kerran. Minut sananmukaisesti potkaistiin ulos kirkosta. Jouduin vielä seurakunnan mustalle listalle ja näin minulta evättiin kaikki toiminta koko hiippakunnan alueella. En kerro, miten möhläsin, mutta ratotan sen verran, että se johtui sairaudestani. Minun ei annettu edes selittää. Pois vaan, ja kiitos tähänastisesta työstä.

Suivaannuin niin, että erosin kirkosta. Pettymyksen laannuttua peruin eron ennen harkinta-ajan päättymistä. Kirkossa en ole käynyt kuin yhden kerran sen episodin jälkeen. Totesin, ettei mikään ole muuttunut. Olen omatoiminen tässäkin: kuuntelen tai katselen jumalanpalveluksia, rukoulen ja selailen Raamattua. Olen lukenut sen kannesta kanteen kolmesti. Kirkkoon en enää astu!

Miksi kirkko nyt hädissään menee mukaan populistiseen suvaitsevaisuuteen joka asiassa? Esimerkiksi Aamulehti uutisoi, kuinka pastori ja vapaaehtoistyöntekijät imuroivat autoja ja pesivät ikkunoita (AL 22.10.2013).

Missä oli suvaitsevaisuus mi-

nun tapauksessani? Missä oli Raamatun oppien mukainen armo ja anteeksianto? Niitä ei kirkosta löytynyt.

Lienevätkö seurakuntien työntekijät sisäistäneet edes oleellisen Raamatusta vai tietävätkö he seläistä kirjaa olemassa olevankaan? Ehkä joskus kaukaa nähneet.

Pertti Ruokonen

entinen vapaaehtoistyöntekijä

Keskustelu auttaa ratkaisuisissa

Pahoittelen kirjoittajalle aiheutunutta mielipahaa. Vapaaehtoistyö on seurakunnille tärkeää. Vastaisuudessa sen merkitys korostuu.

On tärkeää, että tarvittaessa vapaaehtoistyöhön liittyvät erilaiset kysymykset otetaan välittömästi ja avoimesti puheeksi kyseisestä toiminnasta vastaavan seurakunnan työntekijän tai tarvittaessa hänen esimiehensä kanssa.

Meillä on hyviä kokemuksia siitä, miten ratkaisuja on keskustellen mahdollista löytää. Vapaaehtoistyö tuottaa jatkuvasti myös runsaasti myönteisiä kokemuksia siitä, miten erilainen apu voi välittyä arkeen.

Timo Takala

yhteisen seurakuntatyön johtaja

Kirjoita yleisönosastoon! Mieli-pide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli liuskaa. Kirjoittaja voi käyttää nimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanomat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

Lisää Sanottuja:
www.tampereenkirkkosanomat.fi

➤ Voimme aina katsoa ihmistä ja kuulla häntä. Maailman suurinta tyhmyyttä on, ettei ole myötätuntoa. Kirkkoherra **Veli-Pekka Järvinen** Aamulehti 26.10.

➤ Terveen itsetunnon tuntomerkkejä ovat johtajien eettisyyden vaatimus, samanvertaisten välinen luottamus, kunnioitus ja tasa-arvo sekä halu auttaa heikompia. Näihin pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan perinteisiin arvoihin meillä pitää vastedeskin olla varaa.

Näiden arvojen tukemiseksi tarvitsemme henkistä elvytystä, joka taistelee ahneutta, ennakkoluuloisuutta, itseensä kätkeymistä, varovaisuutta ja välinpitämättömyyttä vastaan.

Filosofi **Ilkka Niiniluoto** Helsingin Sanomat 27.10.

➤ Ihmisen arvo on kärsinyt inflaation. 1500- ja 1600-lukujen orjakaupassa ihmisen arvo oli nykyrahas- laskettuna kymmeniä tuhansia euroja – nykyajan ihmiskaupassa käypä hinta on alle sata euroa.

Alliance Anti Trafic -järjestön (Kansainvälinen ihmiskaupan vastainen liitto) toiminnanjohtaja **Jürgen Thomas** Kirkko ja kaupunki 28.10.

➤ Katsokaa vanhainkodin lauluhetken aikana ihmisiä. Ilmeet syttyvät dementikkojen kasvoille. Mieleen nousevat tunteet, joille ei enää ole sanoja. Katsokaa yksivuotiaita ja kaksivuotiaita, jotka mieltävät lauluun. Heidän silmistään näkee, miten ravisteleva kokemus se on. Eikä siitä toivu koskaan.

Laulu kotoisilta mailta, koti-

maasta, nuoruudesta on todellinen matkustusasiakirja lähelle toisia ihmisiä. Ja puhe on koululauluista, lastenlauluista, kansanlauluista ja tietenkin isänmaallisista lauluista ja virsistä. Niiden tosi merkitys on viisauden tuolla puolen.

Professori, juristi, kirjailija **Jukka Kemppinen** blogissaan 28.10. ("Pesä pienoinen") kemppinen.blogspot.fi

➤ Maailman ongelmat, kuten sodat ja sairaudet, köyhyys ja sorto, yksinäisyys ja ilmastonmuutos ovat yhteisiä ongelmia, siis myös kirkon ongelmia. Kristillistä uskoa ja rak- kautta toteutetaan osallistumalla yhteiskunnan kehittämiseen, ei erottautumalla siitä.

Piispa **Jari Jolkkonen** 3.11. Kirkolliskokouksen avajaisaarna

Partiolaiset tarvitsevat tilan sahata, leipoa, leikkiä, laulaa ja askarrella. Lisäksi retkeilykalustolle on oltava säilytys- ja kuivaustilaa. Näsin Tyttöjen ja Hiipan Poikien sudenpennuilla on ahdasta Hiippalassa, Kyttälän kellarissa. Toiminnalle pitää olla edellytykset, sanoo akela Milla Palmio.

Talousongelmat työntävät partiolaisia yhteisiin koloihin

Nuorisotyönjohtaja **Kari Soukka** iloitsee partion menestyksestä: syksyn aikana Tampereella mukaan on tullut viitisensataa uutta jäsentä.

Seurakuntien yhteydessä toimii Tampereella 23 lippukuntaa. Myös parin muun taustatukena on jokin kristillinen yhteisö.

– Taustayhteisösopimus takaa lippukunnille vastikkeetta asianmukaiset tilat, sanoo yhteisen seurakuntatyön johtaja **Timo Takala**.

Hän lupaa, etteivät seurakunnat lähde yksipuolisesti muuttamaan sopimuksia, vaikka tiloja on myynissä ja leirikeskusten käyttöä peritään sisäistä vuokraa.

Seurakuntien heikkenevät talousnäkömät ovat herättäneet huolen partiotyön ajamisesta yhä ahtaammalle. Hämeen partiopiirin toiminnanjohtaja **Tommi Nyman** myöntää huolen aiheelliseksi.

– Suurilla muutoksilla tilankäytömaksuissa lapsia vapaaehtoisesti ohjaavien aikuisten rooli muuttuu varainhankkijaksi. Vaarana on toiminnan muuttuminen ja hiipuminen. Uhkana myös on, että korotukset siirtyvät osallistumismaksuihin, mikä lisää eriarvoisuutta.

– Tampereella olemme yhteisen seurakuntatyön ja nuorisotyön kanssa käynnistäneet neuvottelut, joilla pyritään turvamaan partion asema osana seurakuntien lapsi- ja nuorisotyötä.

Tampereella toiminnassa on mukana lähes 3000 partiolaista ja yli 200 viikoittain kokoontuvaa ryhmää. Viime vuonna tamperelaiset yli 18-vuotiaat partiotahtajat tekivät noin 223 000 vapaaehtoistyötuntia, mikä vastaa noin 127 palkattua nuoriso-ohjaajaa.

– Tämän toivoisimme seurakuntien päättäjien huomioivan, kun taloudellisia resursseja jaetaan, Nyman vinkkaa.

Partiokäytölle ei voida antaa eri vuokraa kuin muille kerhoille, Soukka huomauttaa.

– Aiemmin on toimittu liikaa niin, ettei hintalappu ole ollut näkyvissä. Käytännössä sisäiset vuokrat tulevat nuorisotyön talousarvioon, hän rauhoittelee.

Lippukunnissa ne näkyvät avustuksina seurakunnilta.

Soukka lisää, että tilojen yhteiskäyttöäkin mietitään entistä tarkemmin. Hyvä esimerkkejä tästä ovat Tesoman ja Pispalan kirkot. Omien partiokolojen aika alkaa olla ohi.

– Joustoja tarvitaan. Seurakuntien omia tiloja pitää pyrkiä käyttämään lomittain.

Harjun seurakunnan partiotyöntekijä **Riitta Jaakonaho** muistuttaa, että iltaisin tiloihin on paljon tulijoita.

Uusia ratkaisuja myytävien tilalle

95-vuotias Tampereen Eräpojat koontuu Pyynikin Pappilan kellarissa. Pappila on ollut myyntitalalla jo vuosia. Eräpoikia on noin 80.

Messukylän seurakunnassa myytävänä on Vehmaisten seurakuntatalo. Siellä pitävät majaa 90 jäsenen Niihaman Saukot.

– Järjestelyihin on monta mahdollisuutta. Saukot voivat esimerkiksi toimia seurakuntien tiloissa muualla. Tilakysymyksiin etsitään myös uudenlaisia ratkaisuja, Takala sanoo.

Seurakuntakiinteistön myynti kestää pitkään, joten kiirettä ei tarvitse pitää. Näsin Tytöillä olisi ollut mahdollisuus jatkaa vielä jonkin aikaa Yliopistonkadulla, mutta lippukunta halusi epävarmassa tilanteessa siirtyä puu-Kyttälän alakertaan.

– Kyttälä ei voi olla pysyvä ratkaisu, toimintaedellytykset ovat huonot, Takala sanoo.

Seurakunnat tähyilevät yhteiskäytössä myös kaupungin suuntaan. Tilojen iso käyttöaste on kaikkien etu.

Hiipan Pojilla kohtalon hetket

Kyttälän kolossa kokoontuva Hiipan Pojat on pohtinut toimintansa lopettamista. Lippukunnanjohtaja **Antti Tapanila** kertoo, että aikomukseen vaikuttaa etenkin jäsenmäärän kutistuminen.

Kymmenen vuoden aikana uusia tulijoita on ollut vähän, ja jäseniä on nyt vain parikymmentä. Nuoria aktiivisia johtajia on myös lähtenyt paikkakunnalta.

Tapanila uskoo partiotoiminnan saavan sympatiaa kaikilta. Tiluongelmat ovat kuitenkin jo alkaneet näkyä osallistumisessa, joten toimia tarvitaan.

Partion lähtökohta on usko korkeimpaan. Seurakunnissa se nähdään tapana tehdä kristillistä nuorisotyötä.

– Vapaaehtoisten panos on erittäin iso. Nuoret aikuiset ovat suuri kohtaamamme ryhmä, Jaakonaho huomauttaa.

Valtakunnallisesti viikkotoimintaan osallistuu seurakunnissa noin 30 000 partiolaista. Partioon osallistuvien määrä on kasvussa muun kirkon kokoontuvan toiminnan laskiessa. Kaikkiaan partiolaisia on 54 000.

Yli 70 prosentilla Suomen lippukunnista taustayhteisönä on seurakunta. Tampereella osaan tukimuodoista vaikuttaa jäsenmäärä. Tukea on vuosittain jaettu lähes 400 000 euron arvosta.

– Haluamme tukea partiota jatkossakin, Takala vakuuttaa.

Asta Kettunen

Lue lisää:
www.tampereenkirkkosanomat.fi

Seurakunnat pohtii avustusta taifuunin uhrien auttamiseksi

Tampereen seurakuntien yhteiselle kirkkoneuvostolle esitetään avustuksen myöntämistä taifuuni Haiyanin uhrien auttamiseksi. Apu ehdotetaan ohjattavaksi perille Kirkon Ulkomaanavun kautta.

Esityksen tekemisestä päätettiin heti, kun tuhojen laajuus alkoi selvitä, kertoo yhteisen seurakuntatyön johtaja **Timo Takala**.

– Lähetyksen ja kansainvälisen diakonian periaatteisiin kuuluu se, että toimimme tarvittaessa nopeasti. Taifuuni Haiyanin aiheuttamat tuhot edellyttävät nopeaa avustustoimintaa ja meillä Tampereella on siihen onneksi valmius.

– Kirkon Ulkomaanapu on luotettava ja nopea kumppani, jolla on toimiva yhteistyöverkos-

to paikan päällä, Takala sanoo.

Filippiineille 8. marraskuuta iskeneen taifuunin jäljiltä tuhannet ovat kuolleet ja välitöntä hätäapua tarvitsee noin 2,5 miljoonaa ihmistä Filippiinien keskiössä. Avustusvarat käytetään hätäapuun, kuten ruokaan, puhtaaseen veteen, hygieniapakkauksiin, huopiin ja suojamuoveihin.

Taifuunin arvioidaan vaikuttaneen kaiken kaikkiaan 13 miljoonan ihmisen elämään. Tuhojen laajuutta on vielä vaikea arvioida tuhoalueiden vakavan tilanteen takia. Tietoliikenneyhteydet ovat poikki ja alueilla liikkuminen on riskialtista.

Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee esitystä kokouksessaan torstaina 21. marraskuuta.

Kirkkomusikantteihin ei oteta uusia oppilaita ensi vuonna

Yhteiselle kirkkoneuvostolle esitetään, että Tampereen seurakuntien Kirkkomusikantit-toimintaan ei oteta uusia oppilaita syksyllä 2014. Vanhat oppilaat saavat jatkaa opetuksessa. Ensi syksynä oppilasmäärä vähenee tämän seurauksena noin sadalla.

– Esitys on seurausta seurakuntien tiukentuneesta taloudesta, joka ei riitä kattamaan kaikkia nykyisiä toimintoja, sanoo yhteisen seurakuntatyön johtaja **Timo Takala**.

– Kirkollisverot eivät yksinkertaisesti riitä eikä opetusmaksuja ei ole mahdollista enää nostaa.

– Valtaosa jäsenistä kokee kirkon tärkeimmäksi tehtäväksi vähävaraisista ja heikko-osaisis-

ta huolehtimisen ja tämän turvaamiseksi meidän on luovuttava jostain muusta, kuten Kirkkomusikantit-toiminnasta.

Musiikilla on tulevaisuudessakin vahva jalansija seurakuntien kasvatustyössä. Esimerkiksi Kirkkomuskarit ja kuorotoiminta jatkuvat entisellään. Seurakunnat tukee musiikkikasvatusta myös tarjoamalla bänditiloja gospelbändeille.

Kirkkomusikanteissa on tällä hetkellä mukana noin 650 lasta ja nuorta. Kirkkomuskarilaisia on 630. Yhteinen kirkkoneuvosto tekee päätöksen asiasta torstaina 21. marraskuuta.

Kirkkomusikanttien tulevaisuutta on tarkoitus arvioida seuraavan kerran vuonna 2014.

Herätys!

Tuomiokirkko on käännösvirhe

Tuomiosunnuntaita vietetään kirkkovuoden viimeisenä sunnuntaina, tänä vuonna 24. marraskuuta. Vanhat nimitykset tuomiokirkko ja tuomiorovasti kuulostavat siltä kuin ihmisiä tuomitaisiin synneistään. Tuomiokirkko-nimitys tulee ruotsin sanasta domkyrka, joka perustuu latinan sanaan *domus* (talo, koti). Tuomiokirkko tarkoittaa siis piispan kotikirkkoa.

Jos tuomiorovasti saarnaa Tuomiokirkossa tuomiosunnuntaina, on siinä tuomiota kyllyksi. Vähentääkö se väkeä kirkossa? Eikö Jeesuskin saarnannut armosta ja rakkaudesta enemmän kuin tuomiosta, tuomiorovasti Olli Hallikainen?

– Tuomiosunnuntaina kirkossa käy pääasiassa uskollinen kantajoukko. Ero näkyy varsinkin, kun seuraava sunnuntai on ensimmäinen adventti, jolloin kirkot täyttyvät.

Miksi tuomiosunnuntaita vietetään?

– Se muistuttaa siitä, että rajan takana tapahtuu oikeudenmukainen tuomio eläville ja kuolleille. Kristus on tuomari ja kuningas, jolla on kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Hän on armollinen tuomari, kun on elänyt ihmisenä ja ymmärtää, miten ihmisiä voi arvioida ja tuomita. Tietysti toivon, että kaikki pääsevät taivaaseen, mutta se ei ole meidän käsissämme, vaan Jumalan.

Miksi vanhasta käännösvirheestä ei voisi jo luopua ja käyttää tuomiokirkon sijaan nimitystä kotikirkko?

– Tuomiokirkko voisi olla piispankirkko tai katedraali.

Miltä tuntuu olla tuomiorovasti? Mitä nimitystä haluaisit itsestäsi käytettävän? Miltä kuulostaa armonrovasti?

– Voisin olla piispanrovasti. Armonrovasti sopii myös hyvin, sillä haluan välittää armoa. Näistä vanhoista nimityksistä on keskusteltu kirkossa ja tehty aloitteitakin niiden muuttamiseksi, mutta jotkut haluavat pitää kiinni perinteistä.

Pirjo Lääperi

Joulupuu-keräys muistaa vähävaraisia tamperelaislapsia

Joulupuu-keräys tuo jouluiloa niille tamperelaislapsille, joiden läheisillä ei ole mahdollisuutta toteuttaa heidän lahjatoiveitaan.

– Joulupuu-keräys tuo jouluiloa niille tamperelaislapsille, joiden läheisillä ei ole mahdollisuutta toteuttaa heidän lahjatoiveitaan.

– Joulupuu-keräys tuo jouluiloa niille tamperelaislapsille, joiden läheisillä ei ole mahdollisuutta toteuttaa heidän lahjatoiveitaan.

– Joulupuu-keräys tuo jouluiloa niille tamperelaislapsille, joiden läheisillä ei ole mahdollisuutta toteuttaa heidän lahjatoiveitaan.

– Joulupuu-keräys tuo jouluiloa niille tamperelaislapsille, joiden läheisillä ei ole mahdollisuutta toteuttaa heidän lahjatoiveitaan.

– Joulupuu-keräys tuo jouluiloa niille tamperelaislapsille, joiden läheisillä ei ole mahdollisuutta toteuttaa heidän lahjatoiveitaan.

Eniten pulaa nuorten lahjoista

Messi on mukana keräyksessä neljättä kertaa. Lahjojen jakamisessa auttaa joukko Johanneksen ritarikunnan jäseniä. Moni perhe kertoo lahjoja hakiessaan surullisen tarinan taloudellisista vaikeuksista tai muista vastoinkäymisistä.

– Lahjojen jakaminen on kuitenkin ollut hieno tehtävä, sillä lapsiperheet ovat todella kiitollisia paketeista. Hyvä joulumieli syntyy sekä antajille että saajille, kertoo Kangasniemi.

Lahjat jaetaan 0–17 -vuotiaille

Anne Kangasniemi (vas.) ja Leena Lehtonen haastavat Joulupuu-keräykseen mukaan kaikki tamperelaiset yritykset ja perheet. Lue lisää sukkakampanjasta: facebook/villasukkavoimaa.

lapsille ja nuorille. Lahjojen on oltava uusia.

– Erityisesti pulaa on teini-ikäisten nuorten lahjoista, jo siitäkään syystä, että nuoret myös kuluttavat perheissä enemmän kuin pienet lapset. Erityisen mieltäisiä nuorille ovat esimerkiksi urheiluliikkeen ja tavaratalojen lahjakortit sekä elokuvaliput, vinkkaa Kangasniemi.

Paketit tuodaan keräykseen joko lahjapussiin tai lahjakääreeseen paketoituna. Erityistoiveena on, että konsoli- ja tietokonepelit, CD-levyt ja DVD-elokuvat tuotaisiin

keräykseen ilman lahjakäärettä.

Lahjakorttikuoriin on hyvä merkitä selvästi, mihin lahjakortti on tarkoitettu. Lahjan pakettikorttiin tulee merkitä lahjan sisältö, onko lahja tyylille vai pojalle sekä lahjansaajan ikä.

Myös raha ja kudonaiset ovat tervetulleita

Tänä vuonna voi myös tehdä rahalahjoituksen lahjojen hankkimista varten Tampereen seurakuntien Hyvien tekojen verkkokaupan kautta osoitteessa www.tampereseurakunnat.fi.

pereenseurakunnat.fi.

Joulupuu-keräykseen voi lahjoittaa myös uusia villasukkia ja lapasia. Kaikenkokoisia tumppeja ja sukkia voi lahjoittaa, mutta erityisesti isot koot 38–45 ovat tervetulleita. Kudonaisia voi toimittaa keräyspisteisiin sekä Seurakuntien talon ala-aulaan.

Lahjat tulee viedä keräyspisteisiin viimeistään sunnuntaina 15. joulukuuta kello 15 mennessä.

Kirsi Airikka

KERÄYSPISTEET:

Johanneksen Ritarikunnan Vanha muoti -kirpputori (entinen Fida), **Näsilinnankatu 19**: ke–pe klo 12–18, la klo 10–15, su klo 12–15

Prisma, Lielahti: 7.–8.12. koko päivän

Koskikeskus: 7.–8.12. klo 10–16, 14.–15.12. klo 10–14

Kulttuuriravintola Kivi: 7.12. ja 14.12. klo 12–17

Suunnittelutoimisto Muotoa, Rautatiekatu 26: 13.12. klo 10–18

Lisätietoja: Anne Kangasniemi, anne.kangasniemi@evl.fi, p. 040 761 2925

Cantionale on voiman lähde

Kalevan seurakuntaan perustettiin kirkkomusiikkipiiri edustuskourosiksi uusi kuoro syksyllä 1983.

– Luin Aamulehdestä ilmoituksen ja päätin lähteä koelauluun. Silällä tiellä olen edelleen, kertoo Cantionalen kantajajäseniä kuuluva **Raili Laine**.

– Asun Kangasalla ja laulan kotiseurakuntani kirkkokourosissa. Sen lisäksi Cantionalesta tuli minulle tärkeä harrastus vuosikymmeniksi.

Kuorossa on mukana toinenkin perustajajäsen, **Paavo Latvala**.

– Itse en malttaisi olla pois yksistään harjoituksista. Laulaminen kuorossa on eheyttävää ja voimaa antavaa. Minulle on tärkeää myös se hengellinen sanoma, jota lauluillamme julistamme.

Laine kehuu Cantionalen lämmintä yhteishenkeä. Kuorossa on paljon pitkäaikaisia ja sitoutuneita laulajia. Muutamia uusiakin on saatu mukaan.

– Kuorolaulu on ihmeellinen voiman lähde. Se rentouttaa, vapauttaa ja luo valoa ja toivoa arjen keskellä.

– Mitä vaativampaa, sitä an-

toisampaa. Tämä on monen cantionalelaisen kokemus, Laine kertoo.

Kuoronjohtaja saa instrumentin soimaan

Kuoron perusti **Paavo Pitkäranta**. Vuonna 1985 se siirtyi uuden johtajansa **Jouko Koskelan** myötä Tuomiokirkon kamarikuoroksi. Vuosina 1995–2004 kuoroa johti **Pekka Mäntymaa**, joka sai seuraajakseen nykyisen johtajan **Tuomas Laadun**.

– Kuoron johtajalla on erittäin suuri merkitys toiminnan kannalta. Hänen innostuksensa ja osaa misensa motivoivat kuorolaisia, Laine huomauttaa.

– Pienempien laulujen harjoittelu on haasteellista soinnin ja puhtauden suhteen. Kuoro on herkkä instrumentti, jonka johtaja laittaa soimaan.

– Joskus kuoro jopa ylittää itsensä. Yhteiset tavoitteet täyttyvät vain ahkeralla ja sitoutuneella harjoittelulla.

Toimintaan osallistuu kolmisenkymmentä laulajaa. Kuoro on levyttänyt kaksi omaa äänitettä. Ohjelmistossa on runsaasti a cap-

PELLA -lauluja eli soitinsäestyksestä laulumusiikkia.

Cantionale laulaa jumalanpalveluksissa ja konsertoi. Vuonna 2006 kuoro teki matkan Englantiin ja seuraavana vuonna esitti Tampereen tuomiokirkon satavuotisjuhlakantaatin.

30-vuotisjuhlakonsertti Tuomiokirkossa 1.12. alkaa kello 18. Pääteokset ovat Franz Schubertin *G-duuri Messu* ja Antonio Vivaldin *Gloria*, joissa ovat mukana myös orkesteri sekä solistit **Anu Mattila**, **Heidi Pihakivi**, **Topias Laatu** ja **Topi Lehtomäki**.

Laitilan kirkkokuoro ja Cantionale esittävät vielä kaksi laulua, jotka johtaa **Stephen Evans**.

Konsertissa kuullaan myös urkusoolo Tuomiokirkon urkurilta **Henri Herstalta**.

Joulukuussa kuoro on mukana Tuomiokirkon messuissa 1. ja 15.12. kello 10 sekä Kauneimmat joululaulut -yhteislaulutilaisuudessa Tuomiokirkossa 22.12. kello 18. Kuoron laulajia on mukana jouluyön musiikkihartaudessa 24.12. kello 23 alkaen.

Asta Kettunen

Cantionale on viime ajat harjoitellut tiiviisti 30-vuotisjuhlakonserttia varten. Sopraano Raili Laine (oik.) tarkastaa, että Ilona Rantasen (altto) stoo la on suorassa.

REUTERS/Eih De Castro

Haiyan-taifuuni on surmannut ainakin 10 000 ihmistä Leyten maakunnassa Filippiineillä (tiedot 11.10.2013). Suurin osa alueesta on tuhoutunut. Kirkon Ulkomaanapu kerää katastrofitukea maahan, jossa noin 2,5 miljoonaa ihmistä on hädässä taifuunin aiheuttamien tuhojen takia. Lisätietoja auttamisesta: www.kua.fi.

Pelasta mut!

"Rakkaus on kuollut elämän virtaan. Pelasta mut, jos se sopii sinun pirttaan", soi Juicen laulu täynnä ikävää. "Heikosti tajuan mä elämisen taikaa. Pelasta mut, jos sinulla on aikaa. Pelasta mut. Pelasta."

Yksinäisyys voi olla helvetillistä. Kun menettää rakkaansa, joutuu eristyksiin tai jätetään yhteisön ulkopuolelle. Elämä muuttuu selviytymistaisteluksi. Ihminen voi itsekin tuomita itsensä yksinäisyyteen, jos toisten kanssa on vaikea olla.

Pelastus on osallisuutta rakkaudesta, yhteyttä toisiin ihmisiin ja Jumalaan. Pelastus ei ole palkkio, joka annetaan tuonpuoleisessa niille, jotka olivat oikeassa. Kristinusko ei ole vain oppirakennelma vaan ennen kaikkea elämäntapa. Kristityn kutsumus on itse olla osallinen rakkaudesta ja etsiä niitä, jotka ovat eksyneet omaan helvettiin.

Jeesus on selvin sanoin kerto-

nut, mitä meidän pitää tehdä; antaa ruokaa nälkää näkeville ja juotavaa kuivuudesta kärsiville, ottaa kodittomat luoksemme, vaatettaa köyhät, käydä niiden luona, jotka ovat sairaita tai vankilassa. Näin pelastus etenee ja helvetit vähenevät.

Jos otan todesta Jeesuksen ohjeet, oma arvojärjestys joutuu syyniin. Olen halunnut varmistaa, että itselle ja omalle perheelle jää rahaa ja aikaa. Olen sulkenut silmäni toisten hädältä, kun sen näkeminen on ahdistanut. Tämä kaikki on perin inhimillistä. Tiedän myös sen, että vaikka antaisin kaiken, mitä omistan, en saisi pauhua loppumaan.

"Kaikkein tärkeintä sosiaalityötä on synnin eli itsekkyyden poistaminen", on jesuiittapappi **Anthony de Mello** väittänyt. Mistä syntimme sitten johtuu? Teologi ja psykoanalytikko **Eugen Drewermannin** mukaan synti ei pohjimmiltaan ole tottelemattomuut-

ta tai ylpeyttä, vaan sen juuret ovat pelossa ja epäilyksessä. Emme luota siihen, että Jumala olisi täydellisen hyvä ja rakastava. Emmekä usko itse olevamme rakastettavia. Siksi haluamme varmistaa oman asemamme. Epäilemme, että ilman Jumalan määräysvaltaa ja ilman sitoumuksia toisiin ihmisiin elämä olisi parempaa. Epäily ajaa meitä eroon Jumalasta ja toisistamme, eli syntiin.

Pelkoa karkottaa vain rakkaus. Siksi vain armo parantaa synnistä ja johtaa pelastukseen. Luottamus perimmäiseen rakkauteen antaa rohkeutta kohdata toiset ihmiset ja myöntää oma itsekkyyys.

Auttamalla toisia ja ottamalla apua vastaan pääsee osalliseksi yhteisestä elämästä. Yhteys Jumalaan syntyy myös aivan yksinkertaisesti. Psalmista 50 luen jakeen 15: *"Huuda minua avuksi hädän päivänä! Minä pelastan sinut, ja sinä kunnioitat minua"*.

Tulevat pyhät

24.11. Tuomiosunnuntai – Kristus, kaikkeuden Herra

Jumala on hyvä ja rakastava. Hän tahtoo, että autamme niitä, jotka kärsivät, ovat kodittomia tai yksinäisiä. Aikojen lopussa meidät tuomitaan tekojemme mukaan. Tuomarimme on Jeesus Kristus, Vapahtaja, joka on täynnä armoa ja totuutta. (Matt. 25: 31–46)

Kun tunnen houkutusta käpertyä itseni ympärille ja lukita ovet, Vapahtaja muistuttaa, mitä on rikas elämä.

1.12. 1. adventtisunnuntai – Kuninkaasi tulee nöyränä

Sydäntemme valtias lähestyy meitä matalalla, hitaasti ja hiljaisesti. Aasinvarsalla ratsastava Rauhan Ruhtinas ei tarvitse kimallusta eikä lupaa veronalennuksia.

Kun Jeesus ratsasti kaupunkiin, ihmiset tulivat häntä vastaan ja huusivat *"Hoosianna! – Auta, pelasta!"* (Mark.11: 1–10) Jeesus on Pelastaja, joka murtaa yksinäisyytemme ja pelkomme. Mutta voimakkaita hän ei meistä tee, vaan myötätuntoisia.

Helmi

Jos hävität sorron keskuudestasi ja lopetat sormella

osoittelun ja pahat puheet, jos annat nälkäiselle

omastasi ja ravitset sen, joka kärsii puutetta, niin

sinun pimeyteesi koittaa valo ja yön varjo muuttuu

keskipäivän kirkkaudeksi. Ja Herra on alati ohjaava

sinua.

(Jes. 58: 9–11)

Juha Leppänen

Nöyrytymisen patikkaretki

Etiopian-matkallamme vietimme aviomieheni kanssa kaksi päivää Lalibelan kaupungissa, joka on ortodokseille maan toiseksi pyhin kaupunki Aksumin jälkeen. Suurin osa kaupungin 14 000 asukkaasta kuuluu Etiopian ortodoksiseen kirkkoon.

Alue on tunnettu basalttikiveen hakatuista kirkoistaan ja kapeleistaan. On arveltu, että kallio-kirkkojen rakentaminen aloitettiin kuningas Lalibelan hallituskaudella 1100-luvulla ja että kirkot ovat pääosin 1200-luvulta.

Yhtenä aamuna patikoimme Asheten Mariam -luostariin, joka sijaitsee 3200 metrin korkeudessa. Oppaamme Gemaine kulki kärsivällisesti kanssamme, kun keuhkot ohuesta ilmasta kirvelen kapusimme hitaasti vuorenrintettä ylös.

Joukko amerikkalaisia turiste-

ja oli valinnut helpomman tavan päästä perille. He ratsastivat muuleilla. Heitä katsellessani mieleeni nousi ensimmäisen adventtisunnuntain kertomus Jeesuksen saapumisesta Jerusalemiin. Jeesus ei tullut Jerusalemiin maallisten valtiaiden tavoin, vaan nöyränä, aasilla ratsastaen.

Kirkkokäsikirjan mukaan ensimmäisestä adventista käytetään myös nimitystä nöyrytymisen adventti. Päivän evankeliumit liittyvät adventin ja joulun palmusunnuntaihin ja pääsiäisen tapahtumiin. Joulusta saa merkityksensä vain yhteydessä Kristuksen kärsimykseen, kuolemaan ja ylösnousemukseen.

Kolmen tunnin kapuamisen jälkeen pääsimme perille. Kallioon hakattu kirkko, luostari ja huikeat maisemat tekivät meihin suuren vaikutuksen.

Paluumatkalla kohtasimme polulla pienen pojan ja hänen äitinsä. *Salam!* Tervehdimme toisiamme paikalliseen tapaan. Huomasin, että poika katsoi kiinteästi mieheni kädessä olevaa tyhjää vesipulloa.

Arvelin, että lapsella on jano, ja aloin kaivaa repustani täyttää vesipulloa antaakseni sen pojalle. Oppaamme kuitenkin kertoi, että poika ei halunnut vettä. Hän oli kiinnostunut tyhjästä pullosta, josta hän saisi muutaman lantin palautusta. Repustani löytyi kolme tyhjää vesipulloa ja ojensin ne lapselle.

En varmaan koskaan unohda lapsen iloista hymyä ja loistavia silmiä, kun poika vastaanotti pulloja. Nöyryys ja kiitollisuus täyttivät mieleni.

Kirsi Airikka

Konserttitarjotin

Juice-kirkko

ke 20.11. klo 19

Tuomiokirkko

Mikko Alatalo, Heikki Salo, Kati Pellinen, Hauli Bros -yhtye, Costello Hautamäki esittävät Juicen rakkaimpia ja koskettavimpia lauluja ja runoja.

Hyväntekeväisyystapahtumassa kerätään kolehti tuottamaan jouluiltoa tamperelaisille vähävaraisille perheille

Mozartia marraskuussa

ke 20.11. klo 18

Kalevan kirkko

Tampereen Filharmoniset kamari-muusikot. Ohjelmassa Corellin ja Torellin joulukonsertot sekä Mozartin Sinfonia Concertante kv 364 jousisekstetille. Ohjelma ovelta 10 euroa.

Räppäri Ruudolf Show: Doupeimmat Jumala seivaa to 21.11. klo 20

Suurella Sydämellä -klubi,

Seurakuntien talon

katutaso

Räpin Suomen mestari Ruudolf

Alkusanat diakonijahtaja

Matti Helin

Kynttiläkonsertti kaamoksen hämärtäessä pe 22.11. klo 19

Hervannan kirkko

Psalmien sävelin – Riikka Heikkisen ja Gustaf Nordqvistin psalmilauluja

Minna Nappari, sopraano

Heidi Olkinuora, sopraano

Riikka Heikkinen, piano

Vapaa pääsy

Adventtikonsertti

la 23.11. klo 18

Aleksanterin kirkko

Åbo Akatemian opiskelijakuorot

Turusta

Brahe Djäknar ja Florakören

Iltamusiikkia

Tuomiokirkossa

su 24.11. klo 18

Tuomiokirkko

Tapio Tiitu, urut

Hannu Leskinen, laulu

Tuomas Laatu

Winternight – talvisia tarinoita

ke 27.11. klo 18

Vanha kirkko

Musiikkiakatemian oppilaat ja

opiskelijat

Vapaa pääsy

Kauneimmat joululaulut to 28.11. klo 18

Kotosalla-talo, Hannulank.1

Jari Nurmi, Heikki Hinssa

Maa ja taivas riemuitkaa!

to 28.11. klo 18

Finlaysonin kirkko

Katajaiset -kuoro, johtaa Jussi

Tamminen

Ohjelma 10 €

Virsiklubi, Hämy-trio

pe 29.11. klo 19

Lielahden kirkko

Kolehti lähetystyölle

Heilige Nacht

– Siunattu yö -konsertti

pe 29.11. klo 19

Teiskon kirkko

Kamarikuoro Kide ja soitinyhtye,

joht. Anna-Stina Nyman.

Vapaa pääsy, ohjelma 5/10 €

Lunarock-konsertti järjestetään jo kuudennen kerran Tampereen YO-talolla keskiviikkona 20. marraskuuta. Mielenterveysviikon päätapahtuman pääesiintyjänä on tänä vuonna Jarkko Martikainen, joka on lupautunut tapahtuman suojelijaksi. Tapahtuma alkaa kello 18 ja Jarkko Martikainen esiintyy kello 21.30.

Lue Jarkko Martikaisen haastattelu:

www.tampereenkirkkosanommat.fi

www.facebook.com/lunarock.tapahtuma

Gospelkonsertti ja nuorisomuusikon tervehdys la 30.11. klo 16

Aleksanterin kirkko

Peter Joukainen

Adventista jouluun -joulukonsertti su 1.12. klo 13

Kalevan kirkko

Kalevan seurakunnan kuorot,

Seurakuntakuoro, Kehittyneet

Laulajat, Yxlysti, Arctos, Lapsi-

kuoro, joht. Kari Nousiainen.

Eliina Lepistö, urut. Yhteislauluja.

Loistaa ikuinen tähti -adventtikonsertti

su 1.12. klo 15

Pirkanmaan Musiikkiopisto

Eteläpuisto 4

Kamarikuoro Eternitas,

johtaa Maiju Häyrynen

Käsiohjelma 12 €

Ahjolan kansalaisopiston konsertti

su 1.12. klo 18

Pispalan kirkko

Kamarikuoro Cantionalen 30-vuotisjuhlakonsertti

su 1.12. klo 18

Tuomiokirkko

Lue lisää s. 4

UrkusoiKiva! -konsertti

ti 3.12. klo 18

Pispalan kirkko

Harjun Lapsikuoro ja kirkko-

musikantit

Lounasmusiikkia

ke 4.12. klo 12

Aleksanterin kirkko

Vokaali-installaatio

Minna Hilke, vokaalilaulu

Kauneimmat joululaulut

ke 4.12. klo 13

Tammenlehväkeskus

Kalevan kirkko

Kauneimmat joululaulut

ke 4.12. klo 13

Viinikan kirkossa

Ismo Kunnas,

Veikko Myllyluoma

Liikuntarajoitteiset

Kuulokojeet

Ota onkeesi

Joulutunnelmaa runoin ja lauluin

Joulun tunnelmaan virittäydytään runojen ja laulujen avulla sunnuntaina 24. marraskuuta kello 19 Aleksanterin kirkossa.

Nyt syttyy valot tuhannet -konsertti kostuu tutuista ja rakastetuimmista joululauluista. Laulusolisteina toimivat **Inga Sulin** ja **Ilmo Korhonen**, joita säestää uruilla ja flyygelillä kapellimestari **Vesa Tuomi**. Yksi illan lauluista on Tuomen säveltämä *Tänään soivat joululaulut*.

Konsertissa näyttelijä **Ahti Jokinen** tulkitsee joulurunoja, muun

muassa Yrjö Jylhää, Katri Valaa, Arvo Turtiaista ja Maaria Leinosta.

– Hellän hauskat lapsirunot, kuten Timo Pusan *Koulun joulujuhlassa* ja Jukka Lehtisen mainio *Lapsi kirkossa* johdattavat joulun tunnelmaan. Monet runot muistuttavat myös joulun alkuperäisestä sanomasta, kertoo Jokinen.

Illan avaussanat lausuu Pyynikin entinen kirkkoherra **Jaakko Kenttä**.

Konsertin ohjelma maksaa 10 euroa ja sitä myydään ovelta.

Ilmo Korhonen (vas.), Inga Sulin ja Ahti Jokinen ovat joulutunnelmissa 24.11. kello 19 Aleksanterin kirkossa.

Tunteella siipien suojassa

Joulumusiikki valtaa jälleen kirkot. Ensimmäisellä adventtiviikolla Tampereen Aleksanterin kirkossa esiintyy tangokuningattarena tutuksi tullut **Elina Vettenranta**.

Konsertti *Nyt syttyy valot tuhannet* sisältää musiikkia Vettenrannan samannimiseltä levyltä. Ohjelmassa ovat muun muassa **Pekka Simojoen** uudehko sävellys *Seimen luona* sekä *Taivas sylissäni*, tunteikas laulu **Carola Häggkvistiltä** 14 vuoden takaa.

Tunnin mittaisen konsertin säestää pianolla **Janne Maarala**. Lisäksi kuullaan Tampereen kristillisen koulun oppilaiden kuoroa.

– Esitämme kuoron kanssa yhden laulun, ja se on samalla yhteislaulu. Kuorolla on aluksi yksi oma numero, kertoo Elina Vettenranta. Joululauluista rakkain hänelle on *Varpunen jouluaamuna*.

– Siinä korostuu lähimmäisyys, perustelee kahden pojan äiti.

– Kyllä se joulu tästä tulee, näistä se syntyy, hän hymyilee.

Lähiaikoina perheessä on koettu isoja muutoksia.

– Esikoinen muutti juuri pois kotoa. Kesä meni nieleskellessä, äiti myöntää.

Syksyn tultua ikävä on hävennyt lapsen selviytyessä arjesta. Tullossa on perhejoulu, johon kuuluu perinteitä ja läheisten läsnäoloa Teiskon-kodissa.

– Musiikki kuuluu olennaisesti jouluun, kuuluu muistutus sateisena marraskuun päivänä Aleksanterin kirkossa.

Konsertin tuotot menevät Tampereen kristilliselle päiväkodille, jonka kummiksi laulaja on hiljattain lupautunut. Vettenranta kuuluu miehensä Timon kanssa päiväkotihankkeen puhejohtajan kanssa samaan rukouspiiriin.

– Kristilliselle päiväkodille on kysyntää. Vien viestiä eteenpäin ja rukouksen puolesta, tuore kummi lupaa.

Päiväkotia aiotaan avata Tampereen kristillisen koulun tontille Nurmi-Sorilankäsen ensi kesänä. Suomessa on toistakymmentä kristillistä päiväkotia.

Halu auttaa

Kolme vuotta sitten 44-vuotias laulaja oli elämänsä myllerryksessä. Mieli oli koetuksella, ja kiertue-elämä ja tanssilavat saivat jäädä. Pysähdyksen myötä kypsä päätös keskittyä hengelliseen musiikkiin.

– Rupesin kaipaamaan sisältöä laulamiseen, ja laulaminen pelkän viihteen vuoksi ei tuntunut hyvältä, Vettenranta kertoo.

Viime vuodet ovat olleet kiireisiä. Tanssilavojen jättämisen jälkeen valmistui ensimmäinen oma albumi, joka sisältää hengellistä musiikkia.

– Hengellinen musiikki hoitaa myös itseä. Se on tapa kiittää ja ylistää Jumalaa. Koska usko on minulle tärkeä, koko elämää kantava voima, haluan jakaa ilon, toivon ja armon sanomaa muille. Kotona kuuntelen usein ylistysmusiikkia. Siitä tulee ihana olo ja ilmapiiiri, Vettenranta kuvailee.

Hyvää oloa hän löytää nykyään myös muualta. Vuosi sitten alkoivat sosionomin opinnot Tampereen ammattikorkeakoulussa. Vet-

Jouluiloa lapsille

Adventin aattona, lauantaina 30. marraskuuta kello 18 on Finlaysonin kirkossa perinteinen joulukonsertti, jossa esiintyy Ritvalan kööri **Sari Metsäkylä-Tuomisen** johtamana. Pyhän Lazaruksen Ritarikunta on usean vuoden ajan kerännyt tällä tavoin varoja varattomien lasten joulutervehdyksiin. Kuoron tunnelmalliset joululaulut ja yhteislaulut ovat askel joulunodotukseen. Hyvän joulumielen tuottamiseen menee koko konsertin tuotto, joka käytetään lyhentämättömänä joululahjojen hankintaan varattomille lapsille.

- Ritarikunnan jäsenet Tampe-reella tekevät yhteistyötä seurakun-

tayhtymän diakoniatoimen kanssa. Näin lahjat menevät eniten tarvitseville. Joululahjan saavat tänäkin vuonna kymmenet lapset Tampereen seudulla, kertoo **Maiju Vuorenoja**. Pyhän Lazaruksen ritarikunta on noin 900 vuotta vanha järjestö, jonka perinteet johtavat ristiretkien Jerusalemiin. Ritarikunta on tehnyt Suomessa yli 30 vuoden ajan auttamistyötä. Yhdistyksen kaikki varat, jotka se saa omalla toiminnallaan, käytetään täysimääräisinä erityisesti ikääntyvien, sairaiden sekä lasten ja nuorten auttamiseen.

- Konserttiohjelma maksaa 15 euroa.

Upeat klassikot soivat Isänmaallisessa konsertissa

Mieskuoro Laulajien perinteinen Isänmaallinen konsertti järjestetään torstaina 5. joulukuuta kello 19 Tuomiokirkossa.

- Konsertti tarjoaa tänä vuonna monipuolisemman ohjelmiston aikaisempiin vuosiin verrattuna. Urkurin, solistin ja kahden kuoron lisäksi yleisö pääsee laulamaan muutaman yhteislaulun. Konsertti päättyy kuorojen yhteisesti esittämään Jean Sibeliuksen *Finlandia-hymniin*, kertoo Mieskuoro Laulajien taiteellinen johtaja **Juha Holma**.
- Konsertissa esiintyvät Les Misérables -musikaalista tuttu tenori **Tero Harjunnieni** ja Tuo-

miokirkon vastavalittu urkuri **Henri Hersta**. Mieskuoro Laulajien ohella esiintyy Seniorikuoro Konkelot, jota johtaa **Jussi Tamminen**. Puhkeen pitää Tampereen hiippakunnan piispa **Matti Repo**. Ohjelmistossa on kaikkiaan 19 klassikkoteosta, muun muassa Taneli Kuusiston *Suomalainen rukous* ja *Sun ristic juurehen* sekä Toivo Kuulan *Virta venhettä vie*. 20 euron hintaisia konserttiohjelmia saa ennakoon kuorolaisilta, info@mieskuorolaulajat.fi ja ovelta ennen konserttia. Osa tuotosta lahjoitetaan sotaveteraaneille.

Tero Harjunnieni esiintyy Isänmaallisen konsertin solistina.

Konsertti soi tukea vähävaraisille perheille

Jouluinen Hyväntekeväisyyskonsertti ensimmäisenä adventtina soi hyvää mieltä kaupunkilaisille ja tuo samalla tukea vähävaraisille pirkanmaalaisperheille. Konsertti järjestetään sunnuntaina 1. joulukuuta kello 19 Finlaysonin kirkossa.

- Konsertin ohjelmasta vastaa nimekäs joukko musiikin ammattilaisia ja taitavia harrastajia eli diplomiurkuri, Messukylän seurakunnan kanttori **Petri Karakse-la**, kanttoreita tuuraava urkuri ja laulaja **Juhani Merikanto**, viulisti ja Kalevan entinen kirkkoherra **Pekka Paakkanen**, baritonilaulaja

Jorma Vuopio sekä laulaja **Markku Seppänen**. Konsertti on monipuolinen katkaus sekä kotimaisesta että ulkomaisesta joulumusiikista. Hengellisten klassikoiden ohella kuullaan muun muassa Kassu Halosen rakastettu joululaulu *Sydämeeni joulun teen* ja Carola Häggkvistin *Taivas sylissäni*. Yleisökin pääsee välillä ääneen, sillä yhteislauluina lauletaan *Maa on niin kaunis* ja *Varpunen joulu-aamuna*. Konsertin järjestävät Tuomio-kirkkoseurakunta ja vapaamuurariryhmä Regulus 149.

Mummon Kammarin adventtikonsertti vaalii Matti Hannulan muistoa

Viritä mielesi adventin aikaan Mummon Kammarin perinteisessä adventtikonsertissa lauantaina 30. marraskuuta kello 16 Tuomiokirkossa.

- Yhteislauluna lauletaan *Arkihuolesi kaikki heitä, En etsi valtaa loistoa, Maa on niin kaunis ja Hoosianna*. Säestyksestä huolehtii Tuomiokirkon diplomiurkuri **Henri Hersta**.
- Sympaatti-kuoron tyttöjen heleät äänet herkitävät adventin aikaan. Palkittua kuoroa johtaa **Emmi Kle-mola**. Lisäksi konsertissa kuullaan **Ulla Hannulan** viulusooloja.
- Ullan isä, kesällä edesmennyt

musiikkineuvos **Matti Hannula**, säästi vuosien ajan kaikki Mummon Kammarin konsertit ja siunasi tilaisuuden päätteeksi konserttiväen kotimatkalle laulamalla Faltinin *Herran siunauksen*. Tämä adventtikonsertti kunnioittaa myös Matti Hannulan arvokasta tukea Kammarin työlle, kertoo Mummon Kammarin toiminnanjohtaja **Maa-rit Tammisto**. Tilaisuus kestää noin tunnin. Konserttiin on vapaa pääsy. Konsertin päätyttyä ovilla mahdollisuus osallistua kolehtiin, jolla kerätään varoja nuorten työllistämiseksi vanhusten ulkoiluavuksi.

Hannu Jukola

Rahoituksesta puuttuu puolet

Tampereen alueen ensimmäinen kristillinen päiväkoti on jo saanut rakennusluvan. Päiväkodin on tarkoitus toimia Tampereen kristillisen koulun alueella Nurmossa.

- Kaupungin päivähoito suhtautuu asiaan erittäin myönteisesti. Pohjapiirustukset ovat olemassa, työntekijöitä on, ja 32-paikkainen päiväkoti on jo esi-ilmoittauduttu täyteen, valottaa kannatusyhdistyksen puheenjohtaja **Samuli Visto**.
- Kristillisen päiväkodin kannatusyhdistys Tre ry tekee yhteistyötä paikallisen Nurmmin Majakka -yhdistyksen kanssa rahoittajien etsimiseksi.
- Puolet rahoituksesta puuttuu, Visto kertoo.
- Nyt sytty valot tuhannet* -konsertissa Elina Vettenrannan kanssa esiintyy kristillisen koulun oppilaskuoro.

- Koulussa on tästä syksystä lähtien toiminut kerhotoimintana pieni oppilaskuoro 1.–6.-luokkalaisia minun johdollani. Konserttia varten kokoan oppilaita mukaan koko koulusta, musiikinopettaja **Anna-Maija Mäki-Aho** kertoo.
- Kuoro laulaa lopuksi myös *Maa on niin kaunis* yhdessä pää-tähden kanssa.
- Konsertti Aleksanterin kirkossa 2.12. kello 18.30. Liput 19 € ennakoon ja 25 € ovelta.
- Rukouskävely konsertin puolesta lähtee Aleksanterin kirkolta 29.11. kello 16.30.
- Naisten vapaailta Finlaysonin kirkossa 12.2.2014.

Asta Kettunen

Lisätietoa:
www.kpk-tre.fi,
www.nurminmajakka.fi

tenranta työskentelee osa-aikaisena ohjaajana Tampereen kaupungin perhetukikeskuksissa.

- Perhetyö ja lastensuojelu kiinnostavat. Haluan antaa toivon ja kiitollisuuden näkökulmaa ihmisille.
- Samalla löytyi työyhteisö, joka laulajalta osin puuttuu.
- Kaipaen työkavereita. Laulajana valmistautuminen on yksinäistä, säestäjän kanssa näemme usein vasta ennen keikkaa, ajan yksin kotiin. Kaikilla on kiire aikataulu. Saan voimaa yleisön palautteesta, mutta se on lyhyt hetki, puoli tuntia keikan jälkeen, ja sillä elää jonkin aikaa. Vettenranta lupaa silti yhä esiintyä.
- Rakastan laulamista. Ura jatkuu entiseen tahtiin ja keikkoja on ollut kivasti koko ajan, hän kiittää.
- Lähitulevaisuudesta mieltä lämmittävät kutsu esiintyä sisäasiainministeriön joulunalushar-taudessa sekä Tampere-talon koko perheen joululaulut **Matti Heini-vahon** kanssa. Esiintyessään Vettenranta haluaa antaa tilaa kuuli-jan ajatuksille.
- Teksti puhuu puolestaan.

Vahvuuteni on tunteen välittäminen, olen tunteiden välkki.

- Vettenranta saa palautetta, että hänen laulunsa koetaan hoitavana.
- Musiikki on hoitava väline, hän tiivistää.
- Laulaessa ja sosionomin työtä tehdessä koen samaa. Haluan tehdä työtä ihmisten auttamiseksi, rentoutuneen oloinen laulaja miettii.

Hengellinen koti

Elina Vettenranta tekee vapaaehtoistyötä Kansan Raamattuseu-rassa, jossa hänen molemmat vanhempansa ovat työskennelleet.

- Se tuntuu kotijärjestöltä, kolmesta siskosta vanhin mainitsee.
- Alkuvuodesta Vettenranta oli käynnistämässä Tampereelle Naisten vapaailoja, joiden musiikista hän osittain vastaa. Marras-kuinen ilta kiltteys-teemalla veti Finlaysonin kirkon täyteen kuuli-joita. Tammikuussa laulaja suun-taa studioon tekemään uutta levyä.
- Etsin pitkään lauluja, kunnes **Hannu Huhtala** otti yhteyt-

tä, Vettenranta kertoo kiitollisena. Huhtalan tuoretta käsialaa on **Hilja Aaltosen** teksteihin sävelletty **Nina Åströmin** levy *Avoim taivas*. Vettenrannan albumille tulee esimerkiksi kappale *Jumala valloittaa*. Sanoitukset on tehnyt evankelista **Leena Lehtinen**.

- Leenan sanat ovat koskettavia ja syvällisiä, teiskolaislaulaja kertoo.
- Koen tämän rukousvas-tauksena. Leena on hoitanut minua pienenä ja hänen miehensä **Kalevi Lehtinen** oli vihkipappimme, hän lisää.
- Kesällä Vettenranta oli mukana kesäteatterissa Parikkalassa. Näytelmän musiikki aiotaan levyttää piakkoin. Tulevaa hän ajattelee rauhallisin mielin.
- Odotan, että saan tehdä vielä monia juttuja musiikin paris-sa. Luotan Jumalan suunnitelmaan. Olen kiitollinen kaikesta, mitä Hän antaa. Uskon, että kaik-keen on syynsä, sanoo Elina Vetenranta.

Elisa af Hällström

Mustarastas-yhtyeen juhlakiertue tuo bändin 29.11. Hervannan kirkkoon.

Mustarastas juhlii 20-vuotista taivaltaan

Mustarastas-yhtye konsertoi perjantaina 29. marraskuuta kello 19 Hervannan kirkossa. Konsertti kuuluu 20-vuotisjuhlakiertueeseen, joka vie yhtyeen esiintymään ympäri Suomea.

- Espoosta lähtöisin olevan Mustarastas-yhtyeen musiikissa yhdistyvät vahva suomalaiskansallinen sointi sekä irlantilaisen kansanmuusiikin sävyt. Vaikka kappaleiden teksteissä kuuluu kristillinen tunnustuksellisuus, kerronta on kansanmusiikille tyypillistä tarinoin-

tia ja kieli sen mukaista. Sävellykset ja sanoitukset ovat etupäässä **Kari Haapalan** käsialaa, mutta mukana on myös **Eino Leinon** ja **Laura Airolan** tekstejä. Yhtye on julkaissut ensimmäisen levynsä jo 16 vuotta sitten, ja tänä syksynä on julkaistu uusi *Murretut värit* -albumi, joka on yhtyeen yhdeksäs äänite. Konsertin järjestävät seurakuntien oppilaitostyö ja Hervannan seurakunta.

Onko sinulla kuusi sellaista tosiystävää,
joiden kanssa saat jakaa ilot ja surut?
Ovatko he tukenasi ja voitko luottaa
ja turvautua heihin tilanteessa kuin
tilanteessa? Käsi sydämelle: pystytkö
nimeämään oman elämäsi arkunkantajat?

Yksinäisen kimppuun on helppo käydä, mutta kaksi pitää puolensa, eikä kolmisäikeinen lanka katkea helposti. (Saarn. 4:12)

Maaailma on muuttunut, perustarpeet eivät. Ihminen on sosiaalinen olento, joka tarvitsee toisia ihmisiä. Facebook-kaamme, twiittaamme ja tekstailemme 24/7, kommunikoidemme enemmän kuin koskaan. Kuitenkin samaan aikaan liian moni kärsii yksinäisyydestä. Kansantauti vaivaa kaikenikäisiä.

Joku viihtyy itsekseen ja haluaa vietää aikaa omissa oloissaan, eikä silti kärsi yksinäisyydestä. Yksin ololla ja yksinäisyydellä on ero. Esimerkiksi nuorten kertomuksissa yksin olemista pidetään usein myönteisenä ja voimaa antavana, mutta yksinäisyyttä miltei poikkeuksetta musertavana.

Oma tunne on paras mittari, yksinäisyys on hyvin henkilökohtainen kokemus.

Yhteiskunnassa on siirrytty livekohtaamisista netti-tekstiviestikohtaamisiin. Asiat hoituvat sähköisesti, ihminen jää kasvottomaksi. Perhe tarkoittaa vain äitiä, isää ja lapsia. Vanhukset asuvat omissa oloissaan, ja kun he sairastuvat, heidät laitetaan hoitokoteihin ja laitoksiin. Entinen suuri perheyhteisö on pilkottu paloiksi. (diakoniatyöntekijä)

Terveystenhuollossa ja koko yhteiskunnassa yksinäisyyden ongelmat, sairaukset ja riskit tunnetaan. Sisäasiainministeriö teetti viime vuonna tutkimuksen suomalaisten peloista. Vastauksia pyydettiin spontaanisti listaamaan, mitä he pelkäävät tai mikä huolestuttaa. Listalla kärkipäähän sijoittuivat yksinäisyys ja irrallisuus.

Muun muassa Palvelevassa puhelimessa ja eri järjestöjen auttamiskanaavilla tiedetään, että yksinäisyys on tavallisimpia yhteydenoton syitä ja keskustelunaiheita. Naisilla on yleensä miehiä suuremmat sosiaalisen tuen verkostot, naiset pitävät aktiivisemmin yllä erityisesti suhteita sukulaisiin. Miehellä voi olla paljon ystäviä, naisella enemmän läheisiä, luottamuksellisia ihmissuhteita.

Kaksi vuotta sitten Yhteisvastuukeräyksen kohteena olivat yksinäiset nuoret. Tänä vuonna suomalaiset lahjoittivat 4,15 miljoonaa euroa vanhusten auttamiseen.

Moni pelkää yksinäiseksi paljastumista, koska pitää sitä sosiaalisena epä-

onnistumisena. Leimautumisen tai häpeän vuoksi asiasta on vaikea edes puhua.

Miltä ikävä yksinäisyys sitten tuntuu? No, esimerkiksi tyhjyydeltä, kuristukselta kurkussa, ahdistavalta paineelta rinnassa, ulkopuolisuudelta, arvottomuudelta, tarpeettomuudelta. Kaikki on merkityksetöntä, sielussa asuu tyhjyys ja alakulo, ote elämästä on lipsunut.

Selvimmin yksinäisyys näkyy nuorissa, jotka ovat menettämässä otteensa tai jo menettäneet. Sosiaalitoimiston työntekijät voivat olla ainoat kontaktit. Erilaiset, normiin sopeutumattomat lapset ovat vaarassa. He tulevat helposti eristetyiksi ja vetäytyvät syrjään. Jos heitä ei kiusata ja he pärjäävät koulussa, yksinäisyys jää huomaamatta. (diakoniatyöntekijä)

Hanna Ikonen haastatteli sosiologian graduaan varten henkilöitä, joille yksinäisyys ei ollut itse valittua tai tavoiteltua, vaan kielteisenä koettu tila, kipeä asia (*Lapsuuden ja nuoruuden yksinäisyyskokemusten merkityksellistyminen nuoren aikuisen elämänculussa*, 2013).

Kaikkien kertomuksissa oli läsnä koulukiusaaminen, jotkut pitivät sitä yksinäisyytensä suurimpana syynä. Jokainen haastateltava myönsi lapsena toivoneensa, että opettaja tai joku muu aikuinen koulussa puuttuisi tilanteeseen ja yksin jäämiseen. Toisaalta ajatus väliintulosta nolotti, ja sen pelättiin pahentavan asiaa.

Koulukiusaamisen tiedetään vaikuttavan kiusatun hyvinvointiin, mielen-terveyteen sekä sosiaalisten taitojen kehittymiseen. Koulukiusatut lapset kokevat muita enemmän sosiaalisten tilanteiden pelkoa ja yksinäisyyttä. Ikonen tutkimuksen mukaan jotkut kuvittelevat yksinäisyytensä itse aiheutetuksi, omien ”huonojen” ominaisuuksiensa, kuten ujouden, takia.

Harrastukset antavat voimaa ja ovat hetkellinen pakopaikka, mutta toisaalta ne tekevät kaverien puuttumisen näkyväksi ja alleviivaavat yksinäisyyttä. Pie-nellä paikkakunnalla joukkueharrastuksissa ja kerhoissa on samoja ikätove-reita, joiden kanssa vietetään koulupäi-vät. Koulun kaveriporukat ja niistä ulos-sulkeminen seuraavat lasta vapaa-ajan kuvioihinkin.

Olen kokeillut olla päivittämättä naamakirjaa, jättänyt puhelimeni pöydälle, en ottanut yhteyttä kehenkään. Ei minuun ole otettu yhteyttä silloin.

Tampereen seurakuntien yliopistopastorin Risto Korhosen mukaan yksinäisyys on osalle opiskelijoista tuttu ja arkinen ilmiö. Opiskelijaterveydenhuollon mukaan noin 15–20 prosenttia opiskelijoista ilmoittaa kokevansa sellaista yksinäisyyttä.

Kaiken kes

Tiedän olevani se, joka pitää yhteyttä muihin, jos pitää. Kukaan ei kaipaa minua. (kommentti nettikeskustelussa)

Sosiaalinen media on lisännyt yhteisöllisyyttä, verkossa yksinäinenkin voi tuntea kuuluvansa johonkin. Tekniikka tarjoaa työkalut kanssakäymiseen, mutta lisääkö se hyvinvointia? Onko sosiaalinen media nimestään huolimatta joskus epäsosiaalinen? Jos itselle ei tapahdu mitään ja alinomaa lukee muiden hehkutuksia tekemisistään, matkoistaan, juhlistaan, tuntuu kuin kaikki elämä olisi jossakin muualla.

Nettimaailmaan jää myös helposti koukkuun, siitä tulee kasvotusten kohtaamisten kylmä korvike.

Ihmisellä voi olla 500 fb-kaveria, muttei yhtään sydänystävää, jonka kanssa tehdä jotakin tai jakaa asioita ja ajatuksia. Vaikka kaverit tykkäävät päivityksistäni, se ei automaattisesti tarkoita, että he tykkäävät minusta. Yksinäinen nuori kaipaa arvostusta, mutta pel-

kät peukutukset eivät vastaa eläviä ihmisiä. Joka viides yläkouluikäinen poika arvioi, ettei hänellä ole yhtään todellista ystävää.

Päällä on yhteiskunnan ja selviämisen paine, työmäärä lisääntyy koulussa, opiskelussa, työpaikalla, harrastuksissa. Ihmiset toki tekevät elämässä itse valintoja, mutta pysyäkseen mukana on jossain määrin mentävä massan mukana. (diakoniatyöntekijä)

Tampereen seurakuntien yliopisto-pastori **Risto Korhonen** on huolissaan nuorten aikuisten yksinäisyydestä.

– Se on osalle opiskelijoista karua arkea. Jotkut ovat yksinäisyyden paineissa elämässään niin ahtaalla, että heillä

on synkkiä, jopa itsensä vastaan kääntynyt tilanne. Sisäänpäin kääntynyt tilanne on kokenut, ja pari kertaa on ollut tilanteita, joissa on ollut vaikeaa olla. Naisilla näkyy paremmin hallintaa, mutta miehillä on vaikeaa.

Opiskelijaterveydenhuollon kautta linjan satsataan terveyspalveluun. Yhteiskunnassa on tava säännöllisesti opettaa tilannetta ja hyvinvointia (2012) paljasta, parempaa kohti on kokenut, joka kolmas opettaja yksinäisyyttä, v

– Kyllä nämä ovat oivia, Korhonen sanoo.

– Tilanteen korjaamiseen on kaikki mahdolliset keinot, ja la on sekä kansanterveys- ja sosiaalilautakunnan me-

Kirkon oppilaitosten koulukouluissa mukana, ja sen työntekijöiden p

matala.

Usein nuoren masennuksen

Hannu Juvola

en asia. Sisäänpäin kääntyneisyys, hylkäämisen kokemukset ja parisuhteen kriisi ovat yksinäisyydelle altistavia tekijöitä, josta on haittaa.

kellä yksin

etuhoisia ajatuksia. Yksinäisyys, hylkäämisen kokemukset ja parisuhteen kriisi ovat yksinäisyydelle altistavia tekijöitä, josta on haittaa. Yksinäisyys on tilanne, jossa tuntuu olevan miehiä ympärillä, mutta ei kukaan ymmärrä, mitä on. Yksinäisyys on tilanne, jossa tuntuu olevan miehiä ympärillä, mutta ei kukaan ymmärrä, mitä on. Yksinäisyys on tilanne, jossa tuntuu olevan miehiä ympärillä, mutta ei kukaan ymmärrä, mitä on.

on yksinäisyys. Jo alastaasteella lapset tuntevat yksinäisyyttä, kaveripiiri on näennäinen. Aikuiset saattavat huomata, että kaiken työn ja ruuhka-aikojen jälkeen käteen jää yksinäisyys. Töistä tai harrastuksista tutut ovat vain niitä kavereita. Voi olla seurassa, mutta seuralle vieras. Omia ajatuksiaan ja tuntojaan ei saa purettua tai kerrottua. (diakoniatyöntekijä)

Lapsuuden koulukiusaaminen voi ruokkia aikuisuuden yksinäisyyttä. Se voi ilmetä esimerkiksi sosiaalisten tilanteiden pelkona. On vaikea kohdata toisia opiskelijoita, jos muistijäljes-

sä on muun porukan kautta tullut paine, nolatuksi tuleminen, häpeäkokemukset. Kaikki eivät silloin kestä edes normaaliin korkeakouluopiskeluun liittyvää kriittistä arviointia, Korhonen sanoo. Aikanaan käsittelemättä jääneillä asioilla voi olla kauaskantoisia seurauksia. Hauras itsetunto näkyy opintojen aikana, pahimmillaan myöhemmin vielä työpaikalla. Yliopistotasolle edenneet ovat lähtökohtaisesti tukevammalla oksalla kuin nippa nappa peruskoulun sinnitelleet ja sen jälkeen ajalehtimaan jääneet. Kun ei ole koulutusta eikä työtä, kerrannaisvaiikutukset vyöryvät herkästi päälle. Syrjäytymisen ja yksinäisyyden kierre alkaa. Pastori Risto Korhonen iloitsee ilmiöstä, joka on elpynyt tamperelaisessa opiskelijaelämässä: monenlaiset pienyhteisöt toimivat ja voivat hyvin. Niissä on myös kasvunvaraa. Parinkymmenen hengen porukoita on syntynyt runsaasti erilaisten aiheiden ympärille. Se oma juttu voi olla opiskelualaan liittyvää, lukupiiri, ympäristötoimintaa, luomuaatetta, liikuntaa, kulttuuria, kristillistä toimintaa ja hengellisyyttä. Vaihtoehtoja on paljon.

Pienyhteisöillä on tärkeä merkitys nuorten aikuisten elämässä – ja samalla yksinäisyyden torjunnassa. Kirkon oppilaitostyö ja kristilliset opiskelijajärjestöt ovat mielellään mukana mahdollistamassa näitä joukkoon kuulumisen hetkiä, joissa ihmisellä on lupa olla juuri sellainen kuin on.

Yksin oot sinä ihminen, kaiken keskellä yksin yksin syntynyt oot, yksin sa lähtevä oot. (V.A. Koskenniemi)

Kaikonneet kantajat

Kaikkein karuimmillaan yksinäisyys ja läheisten puute näkyy hautajaisissa, joissa saattojoukko on kutistunut olemattomaksi. Joskus arkun äärellä on vain pappi. Tampereella on vuodessa nelisenkymmentä hiljaista hautausta. Paikalla on vain siunauksen toimittava pappi, hänen lisäksi ehkä kanttori, vahtimestari, edunvalvoja tai yksi saattaja.

Vaikka olisin yksin, toimitus on samanlainen kuin aina. Ei sitä voi hoitaa puolivillaisesti tai välinpitämättömästi, vaikkei ketään ole kuulemassa tai katsomassa. Jokainen ansaitsee arvokkaan lähdön. Joka vainajalle pidän puheen. Emmehän me tunne toista todellisuutta, emmekä tiedä, kuka kuuntelee ja kuulee. (pappi)

Siunaustilaisuuden kulku ja pituus riippuu vähän papista. Jokainen hoitaa kirkkokäsikirjan kaavan mukaiset, pakolliset osat, joku pitää lisäksi pienen puheen ja veisaa virren. Vainajan arkku nostetaan kappeliin, kynttilät sytytetään. Kaikki ulkoinen tehdään aina samalla tavalla ja yhtä arvokkaasti, selittää Kalevankankaan krematoriumhoitaja Mikko Saros. Tilaisuuksiin mahtuu koko elämän kirjo: on laitapuolen kulkijoita, on laitoshoidosta tulevia, on kadulla tai kotona kuolleita. Laidasta laitaan. Seurakunnassa on mahdoton arvioida, miksi jollakulla ei ole saattajia. Joskus paikalle ilmaantuu esimerkiksi naapuri tai tuttu hoitolaitoksesta. Eniten ajatuksia herää, kun tietää, että on lähisukulaisia, kenties lapsia, mutta ketään ei kiinnosta tulla saattamaan, Saros myöntää. On helpompi ymmärtää tapauksia, joissa vainaja on iäkäs leski, jolla ei ole yhtään omaista, ja omat lapsetkin ovat saattaneet kuolla. Ja joskus on niin, että ihminen on jo eläessään eristäytynyt, ja halunnut tulla yksin myös haudatuksi. Se on jokaisen oma valinta.

Vaikkei siunaustilaisuudessa ole saattajia, se ei välttämättä kerro kaikkea eikä ilman muuta summaa vainajan elämää. Hänellä on voinut olla toisenlaisiakin aikoja. Ehkä jossain on

ystävä, joka vain ei päässyt hautajaisiin. (pappi)

Yhteiskunnan koneisto käynnistyy silloin, kun yksinäinen, varaton vainaja on saatettava lepoon. Tampereen toimentuloturvan päällikkö Timo Ruohola arvioi, että kaupungin maksusitoumuksella haudataan vuosittain 70–100 vainajaa. Tosin heidän yksinäisyydestään tai mahdollisista elossa olevista sukulaisista sosiaalitoimella ei aina ole tarkkaa tietoa. Meille tulee hautaamispyyntöjä myös poliisin kautta, kun poliisi on saanut selville, että omaisia ei ole tai he eivät suostu vainajaa hautaamaan. Kaupunki kilpailuttaa hautausurakoitsijat, jotka maksusitoumuksella hoitavat käytännön järjestelyt. Viimeisellä matkalla edes arkunkantajia ei tarvita kuten ennen, koska suurissa kaupungeissa enemmistö vainajista tuhkataan.

Parhaiten mieleen on jäänyt siunaus Lamminpään isossa kappelissa. Paikalla oli iäkkään vainajan iäkäs tytär, pappi ja minä. Menin spontaanisti istumaan omaisen viereen. Tilaisuus oli tosi hieno! Koskaan ei tunnu siltä, että työ on turhaa, vaikka saattoväkeä olisi vain vähän, yksi tai nolla. (kanttori)

Sairaalapastori Salla Munukka on ollut pappina viisi vuotta. Neljän ensimmäisen aikana hän toimitti yhden hiljaisen siunauksen, nykyisin niitä on noin kerran kuussa. Hatanpään sairaalassa on nyt puolen vuoden aikana ollut viisi. Täysin yksin en ole koskaan ollut, mukana on ollut vahtimestari, yksi omainen tai hautausauton kuljettaja. Kanttoria ei ole käytettävissä, joten laulan itse yhden virren. Puheen pitäminen on haastavaa, koska surevia ihmisiä ei tarvitse huomioida. Kun ei tiedä vainajasta oikeastaan mitään, suurin tila jää Raamatun luvulle ja rukoukselle. Muutama lauseeni painottaa toivoa ja ylösnousemususkoa. Puhuttelen vainajaa etunimeltä. Aluksi tapa tuntui kummalliselta, mutta nykyään oikealta vaihtoehdolta. Munukka kokee olevansa arvokkaalla paikalla, kun saa toimittaa siunauksen ja saattaa vainajaa etunimeltä ilman kahvia ja pokkurointia. Olen ruvennut miettimään ihmisen elämää yleensä. Sitä kuinka yksin olemme, vaikka olisi kuinka paljon ”kavereita” facebookissa ja instagramissa. Se on antanut tilaa myös itselleni: saan olla yksin, olen arvokas tällaisena, minun ei tarvitse olla muunlainen. Jokainen elää vain omaa elämäänsä, ei lastensa tai vanhempiensa, ja elämäni on tässä ja nyt, elän sen yhdessä muiden kanssa. Jos palaan seurakuntapapiksi, suurten ja näennäisarvokkaiden siunaustilanteiden hoitaminen voi tuntua vaikealta. Mitä kalliit tammiarkut ja mielettömät kukkalaitteet kertovat ihmisen elämästä ja siitä, miten rakastettu vainaja oli eläessään?

Pirjo Silveri

Juttua varten on kyselty useiden seurakunnan työntekijöiden näkemyksiä yksinäisyydestä. Kursivoidut kohdat ovat heidän suoria sitaattejaan.

Aiheesta lisää
www.tampereenkirkkosanomat.fi
Verkkosivuille on koottu kokemuksia, mietteitä ja hiljaisten hautajaisten herättämiä ajatuksia.

Hannu Järvelä

Sateenkaarimessua juhlitaan rakkauden ympäröiminä

Helsingissä ja Turussa sateenkaarimessuja oli järjestetty jo vuosia, mutta Tampereella tuntui siltä, että myötämielisyyttä asialle ei löydy eikä oman messun toteuttaminen olisi mahdollista vielä pitkiin aikoihin.

Leena Lampelan tie on johtanut sateenkaarimessun kautta myös muuhun toimintaan seurakunnassa.

Pirkanmaan Setan hengellisen ryhmän aktiivi **Leena Lampela** koki sateenkaarimessujen aloittamista koskevan palaverin Herran lahjana.

– Meille tarjottiin kaikki valmiina. Se oli hoitoa pettymysten haavoille, Lampela kuvailee tunnelmia kolmen vuotta sitten.

Pettymyksiä kirkon sisällä toimiva sateenkaarikansain olikin joutunut kokemaan.

Synkin hetki oli juuri vuoden 2010 syksyllä, kun Ylen homoilta antoi kuvan, ettei kirkko hyväksy homoseksuaalisuutta.

– Voin kertoa, että sinä syksynä yksi Leena Lampelakin olisi eronnut kirkosta, jos ei muutosta olisi tapahtunut, Lampela paljastaa.

Toiveiden messu

Muutos kuitenkin tapah-

tui ja silloin kaikki kävi nopeasti. Pian tuomiorovasti **Olli Hallikaisen** kanssa pidetyn suunnittelupalaverin jälkeen järjestettiin ihka ensimmäinen Tampereen oma Sateenkaarimessu. Se oli juuri sellainen, jota Lampela ja monet muut seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajat sekä heidän läheisensä olivat toivoneet.

Lampelan mukaan Sa-

Saarnavuoro

Herra voi puhutella monella tavalla

Mistä tekstistä saarnaat?

Matt. 25:31–46. Se on kirkkovuoden päätössunnuntai, Kristuksen Kuninkuuden sunnuntai, vanhalta nimeltään tuomiosunnuntai.

Löysitkö tekstistä uuden näkökulman?

Uuden näkökulman tuo Vanhan testamentin Job puhessaan nykyisen elämänsä valinnoissa huomioivansa viimeisen tuomion: *”Olenko loukannut palvelijani oikeuksia, kun hänellä on ollut riita-asia minua vastaan? Jos niin olen tehnyt, miten voisin puolustautua, kun Jumala nousee tuomitsemaan, mitä vastaisin, kun hän penee minut tilille?”*

Meillä tulisi olla sellainen oikeanlainen Herran pelko ja siitä ajattelin puhua. Herra on meille taivaallinen Isä, ja Jeesus on Vapahtaja, mutta Jeesus on ker- ran myös tuomari. Sen kanssa pitäisi oppia elämään.

Mitä haluat saarnassasi viestiä?

Pohdin, miten meidän elämässämme voisi olla sopiva ”Herran pelko”. Otan myös Martti Lutherin hyviä näkökulmia saarnatekstiin.

Oliko tekstissäsi jotakin vaikeaa?

Tekstissä on vaikeaa aiheen vakavuus ja painavuus.

Miksi kannattaa tulla kirkkoon kuulemaan saarnaa-si?

Kirkkoon kannattaa tulla sellaisella asenteella, että rukoilee: ”Herra puhu minulle jollakin tavalla”. Jeesus voi puhutella saarnan kautta, varsinkin, kun Jumalan sanaa selitetään, ja siitä etsitään viisautta ja Jumalan näkökulmaa elämään. Herran puhuttelua voi kokea myös musiikin, yhteisen rukoilemisen ja kristittyjen yhteyden kautta.

Minkä teatteriesityksen olet katsonut viimeksi?

Tampereen Teatterin Les Misérables -musikaalin, joka sijoittuu 1800-luvun alun Ranskaan. Siinä puhutelti se, miten toiset kurjuutensa tai köyhyytensä keskelä katkeroituivat, toiset halusivat esiintyä hyvinä katolisina, kristittyinä, vaikka olivat oikeasti muuta, ja vielä toiset huusivat Jumalaa avuksi ja pysyivät anteeksiantoa. Ihmisten usko tuli esille kauniisti. Taivas, iankaikisuus ja jälleennäkeminen tulevat joissakin vanhoista ajoista kertovissa esityksissä esille voimakkaasti.

Kappalainen **Soile Rantavuori-Kähärä** saarnaa sunnuntaina 24. marraskuuta kello 11 Hervannan kirkossa.

Katso muut tapahtumat www.tampereen.seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut

klo 10 Aitolahden kirkossa
24.11. Kirkon Ulkomaanavun kirkkopyhä, Olli-Pekka Silfverhuth, Juha Vuorio, Miia Moilanen, Heidi Simojoki, laulu. Kirkkokahvit. Pyhäkoulu messun aikana.

1.12. I adventti-sunnuntain perhemessu
Huom! klo 11 Aitolahden kirkko. Tuuli Arola-Haverinen, Miia Moilanen, Lasten lauluryhmä. Perhemessun jälkeen myynnissä leivonnaisia Yv-keräyksen hyväksi, Lähetyspajan tuotteita sekä partiolaisten adventtikalentereita

Muut

Raamattu- ja Rukousilta

25.11. klo 18
Kaija ja Arvo Silventoisella, Pyydystäjänkatu 1 B 7

Päivin-Tupa eläkeikäisille

27.11. klo 10–12 Atalan srk-koti
”Nyt sytytämme kynttilän”, adventtihartaus
klo 11 kirkkoherra Juha Vuorio. Lounas 4 €.

Jumalan kämmenellä -ilta, yhteinen ilta lapsille ja koko perheelle

27.11. klo 18–19.30 Atalan srk-koti

Hyvän paimenen juhla, Mauri Nieminen

4.12. klo 18–19.30 Atalan srk-koti
Teemme matkaa jouluseimen äärelle, Anna Henriksson. (Huomioi ajankohta)

Koko perheen jouluaskartelu 2.12.

klo 17.30 Aitolahden kirkko lapsille ja aikuisille. Lisät. Leena Katriina Leppänen p. 040 091 3217

Naisten jouluaskartelu

3.12. klo 17 Atalan srk-koti
Tule viettämään kiireetöntä askarteluhetkeä. Voit tuoda myös omat materiaalit mukana. Tied. Anna Henriksson p. 050 527 9932

Alakouluikäisten joulubileet ja Joulun tähti -konsertti 3.12.

klo 17.30–19 Linnainmaan srk-keskus
Ohjelmassa Pekka Laukkarinen Trion Joulun Tähti -konsertti, askartelua, piparkakkua,

Naisten Pankki/Laura Pääkkönen

Nou Chantho on Naisten Pankin rahoittaman kyläpankin rahastonhoitaja Oudoun Povin kylässä Kambodzhassa.

Naisten Pankki teemana Aitolahdessa

Katse suunnataan tulevaisuuteen ja puheenaiheena on Naisten Pankin työ kehitysmaiden naisten auttamiseksi sunnuntaina 24. marraskuuta Aitolahden kirkossa. Tilaisuus alkaa messulla kello 10. Saarnan pitää Pirkkalan kirkkoherra **Olli-Pekka Silfverhuth**.

Messun jälkeen nautitaan kirkkokahvit. **Sointu Lanki** kertoo Kirkon Ulkomaanavun Naisten Pankin toiminnasta. Myynnissä on myös Naisten Pankin tuotteita.

Naisten Pankki on saavuttanut uuden ennätyksen viime viikolla. Kehitysmaiden naisten yrittäjyyden ja toimeentulon kehittämiseksi on kerätty nyt yli kuusi miljoonaa euroa.

Lahjoitetuilla varoilla rahoitetaan hankkeita, jotka parantavat naisten taloudellista toimeentuloa, osaamista ja oikeuksien toteutumista. Naisille myönne-

tään pienlainoja sekä annetaan ammatikoulutusta ja muuta yrittäjyyttä tukevaa koulutusta. Koulutus on kyläpankki- en perustamisen ohella olennainen osa hankkeita.

Tähän mennessä hankkeet ovat auttaneet eri puolilla maailmaa lähes 15 000 naista. Tukea saaneita on yhteensä yli 60 000, koska naisten auttaminen hyödyttää myös heidän perheenjäseniään. Hankkeita toteutetaan Angolassa, Guatemalaassa, Haitilla, Kosovossa, Palestiinalaisalueilla, Sierra Leonessa, Kambodzhassa, Liberiassa, Nepalissa ja Ugandassa. Hankkeiden toteutuksesta vastaa Kirkon Ulkomaanapu.

Seurakuntalaisilla on mahdollisuus tutustua myös Kirkon Ulkomaanavun Anna avain ammattiin -kampanjan valokuvanäyttelyyn, joka on esillä 24.11. saakka Aitolahden kirkon pasaasissa. ■

kasvomaalausta jne. Vapaa pääsy.

Etuovi, eläkeikäisten kokoontumipaikka 4.12.

klo 12–13.45 Atalan srk-koti
”Mitä merkityksiä itsenäisyydellä on tässä ajassa ja maailmassa”, kirkkoherra Juha Vuorio. Päiväkahvit 2 €

Kontemplatiivinen rukoushetki ja luettu messu 4.12.

klo 19–20 Aitolahden kirkko
Kontemplaatio klo 19 jatkuen luettuna ehtoollisena klo 19.30–20, Mauri Nieminen

HARJUN SEURAKUNTA

Messut

24.11. klo 10 Tesoman kirkko
Riitta Laankoski, Markku

Komulainen, kanttori Tarja Laitinen. Messun jälkeen rukouspalvelija tavattavissa klo 11 Pispalan kirkko
Rainer Backström, Teuvo Suurnäkki, kanttori Elina Peura, Harjun Kamarikuoro
klo 12 Lielahden kirkko
Veli-Pekka Järvinen, Tarvo Laakso, kanttori Sanna Vihervirta

Varikkomessu 24.11.

klo 17 Pispalan kirkko
www.uusiverso.fi
1.12. I adventtisunnuntai
klo 10 Tesoman kirkko
Lähetyspyhä. Arni Hukari, Jukka-Pekka Ruusukallio, Teuvo Suurnäkki, kanttori Sanna Vihervirta, Harjun Lapsikuoro. Adventtipuorolla lähtötunnelmia väliiltä Suomi-Japani. Messun jälkeen rukouspalvelija tavattavissa klo 11 Pispalan kirkko

Markku Komulainen, Kristiina Hyppölä, kanttori Tarja Laitinen, Elina Peura, Sonore-kuoro
klo 12 Lielahden kirkko
Rainer Backström, Veli-Pekka Järvinen, kanttori Janne Salmenkangas
Aamumessu klo 8.30
Tesoman kirkko
22.11. ja 4.12.

Muut

Hartaus 24.11. klo 16
Raholan kerhuhuone
Pastori Teuvo Suurnäkki

Anna ja Arvo -kahvila 26.11. klo 13–14.30 Raholan Kotilinna, Voionmaankatu 44 A (kerhuhuone)

Islanti – satujen saari. Maaria Rautio. Kahvit, yhteislaulua, hartauksia, keskustelua,

teenkaarimessussa on aina aivan erityisen lämmin, yhteisöllinen ja rakkaudellinen ilmapiiri. Yhteisöllisyyttä vahvistaa se, että messun eri tehtävistä vastaavat tavalliset seurakuntalaiset.

– Sateenkaarimessu on jumalanpalvelus, jossa ei tarvitse salata mitään ja pohtia, mitä ihmiset ajattelisivat, jos tietäisivät. Sateenkaarimessussa tiedän varmasti, että minut hyväksytään juuri

sellaisena kuin olen, Lampe-
la iloitsee.

Lotta Nuppola

Sateenkaarimessun 3-vuotis-juhlamessu lauantaina 23.11. kello 18 Finlaysonin kirkossa. Messun jälkeen on kahvitarjoilu. Messussa saarnaa Marja-Sisko Aalto Kuopiosta, liturgi-na toimii Olli Hallikainen ja musiikista on päävastuussa kanttori-urkuri Liisa Aaltola.

Pirkko Vesavaara puhuu armosta

Evangelista Pirkko Vesa-vaara pitää rukousillan perjantaina 29. marraskuuta kello 18 Pispalan kirkossa. Hän saapuu Pispalan Hanna-ryhmän vieraaksi.

Vesavaara työskenteli aiemmin kosmetiikka-alalla. ”Siinä työssä sain innostaa ja opettaa naisille ulkoista kauneutta ja hyvinvointia. Uskoon tuloni jälkeen maailman markkinat ja turhuuksien turhuus alkoivat väsy-

tää ja motivaatio työn yhti vain parempaan tulokseen ja tavoitteellisuuteen lopah-ti. Uskon, että Jumalan tahdosta tämä tapahtui. Suurin innostukseni oli viedä sano-maa siitä, miten tärkeää on sisäinen hyvinvointi ja va-paus” , kertoo Vesavaara itsestään verkkosivuillaan.

Rukousillan aiheena on Yksin armosta. Kahvikoleh-ti kannetaan Hanna-työn hyväksi.

kirkon salissa 1. Luennot pitää rovasti Pekka Paakkanen.

Hyvässä hengessä -iltapäivä 27.11. klo 15–17 Kalevan kirkon srk-sali ”Hoosianna!”. Hengellisiä lauluja, musiikkia, hartaus, kahvi/tee. Lopussa mahdollisuus tulla rukoiltavaksi. Diakoniapappi Jukka ja diakoniatyöntekijät Anna-Leena, Anne, Heli, Päivi ja Susanna

Unkari-myyjäiset 28.11. ja Adventtimyyjäiset 1.12. Katso lisää s. 12-13 kohdasta Myyjäiset

Jumalan kämmenellä -ilta 27.11. klo 17.30-19 Levonmäen srk-koti. ”Yksi luukku kerrallaan”. Perhe voi yhdessä hiljentyä raamatunkertomuksen äärellä, jatkaa siitä leikkiin/peleihin/askartelun pariin ja lopuksi kokoonnumme kaikki yhteiselle iltapalalle. Iltapalasta vapaaehtoinen maksu.

Kaukajärven lähetyspiiri to 28.11. klo 14, ”Kuulumisia Botswanasta”, Marjo Ihalainen Kangasalan pastori

”Joulu -39” -näytelmä ma 2.12. klo 18.30 Messukylän kirkko. Tampereen komediateatterin säätio

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut 24.11. klo 10 Messukylän kirkko, Pirjo Tuiskunen, Janne Häkkinen, kanttori Katja Viljamaa, mieskuoro Kelot klo 12 Linnainmaan srk-keskus, Heidi Peltola-Elo, kanttori Markku Haavisto, kirkkokahvit

1.12. I adventti-sunnuntain messu klo 10 Messukylän kirkko. **Kirkon vihkimisen vuosipäivän messu,** Jari Nurmi, Anne-Maarit Rantanen k. Heikki Hinsa, kirkkokuoro. Partiolaisten glögitarjoilu kirkonmäellä klo 18 Messukylän kirkko **Lasten hoosiannakirkko,** Pirjo Tuiskunen, Merja Mäkisalo, k. Katja Viljamaa. klo 17 **Iltamessu** Uudenkylän srk-talo, Kaisa Yrjölä, pyhäkoulu (3+), varkkikerho, iltapala

Muut Miesten juttutupa to 21.11., ”Mihinkä miestä tarvitaan”, Jari Nurmi, **28.11.** Yksinäisyys, sinkkuus, leskeys”, Kari Itkonen, klo 10 Messukylän srk-talo

Kirkontuvat ma 25.11., 2.12. klo 10 Uudenkylän srk-talo **ti 26.11., 3.12.** klo 10 Kaukajärven srk-talo **ke 27.11.** klo 10

Hanna-työtä tehdään yhteistyössä seurakuntien kanssa eri puolilla maata. Tarkoituksena on haastaa naisia lähetystyön vastuunkantajiksi omilla paikkakunnillaan sekä tukea naisia henkisesti ja hengellisesti. Tärkeässä osassa on yhteinen rukous. Hanna-työn tukijat ja ystävät saavat kerran kuukaudessa rukouskirjeen, jossa kerrotaan rukousaiheista eri puolilta maailmaa.

Muut Ehtoollishartaus klo 17 Aleksanterin kirkko **21.11.** Sami Uusi-Rauva **28.11.** Asko Peltonen

Rukouksen ja ylistyksen ilta 27.11. klo 18.30 Pyynikin kirkontupa

Pyynikin kirkontupa Mustanlahdenkatu 21 A klo 10 **kahvit**, klo 11 **ohjelma/ musiikki, aamunsana,** klo 12.30 **lounas** Lisät. p. 040 804 8771 tai keittiö 040 804 8772 **22.11.** Raija lukee kirjaa **25.11.** Veera Kallio; terveisiä Taiwanilta ja Pekingistä **4.12.** klo 11.30 opiskelijoitten virkistystuokio, ohjeistusta liikunnasta **27.11.** tuolijumppaa Jukka-Pekan johdolla, klo 12 opiskelijoitten virkistystuokio, käden taidot **29.11.** Irja Kivimäki; tallukoiden teko **2.12.** Viestiveljet laulukuoro esiintyy **4.12.** Olli Lehtimäki; Suomen itsenäisyys vuodesta 1917, klo 12 päivähartaus Säde Siira

Siionin virsiseurat 1.12. klo 12 Aleksanterin kirkossa. Jaakko Löytty, Antti Piirainen ym

Rukouksen ja ylistyksen ilta 4.12. klo 18.30 Aleksanterin kirkko

TEISKON SEURAKUNTA

Messut klo 10 Teiskon kirkossa **24.11. sanajumalanpalvelus,** Tuomiosunnuntai, Hannele Juutinen, Tuuli Muraja **1.12. I adventti-sunnuntain messu** Hannele Juutinen, Tero Matilainen, Tuuli Muraja. Teiskon srk-kodilla lähetyslounas ja koko seurakunnan yhteinen adventtijuha

Muut Kuorannan kotipyhäkoulu 24.11. klo 15 Hakamaalla, Kuorannantie 511. Kynttilöiden valmistusta

Keski-Teiskon pyhäkoulu 24.11. klo 15 Teiskon srk-talo Kynttilöiden valmistusta

Naisten matka-kumppanuusilta 28.11. klo 18 Kämmeniemen kerhohuone, Ryhmätilassa. Lenkki- ja saunailta 1. adventin kynttilän valossa Tied. Pirjo Torikka p. 050 563 3724

Muisti-ilta 28.11. klo 18

tuolijumppaa, yhdessäoloa ym.

Naisten lenkki ja sauna 26.11. klo 17.30–20.15 Tesoman kirkko Iltalenkki Tesomajärven ympäristössä reipashenkisessä naisporukassa sekä hetki teekupposen ja Raamatun äärellä (ota Raamattu mukaan).

Sururyhmä 26.11. klo 18 Pispalan kirkko. Kuolema – suuri tuntematon? Illassa voimme jakaa kokemuksiamme menetyksestä toisten samassa elämäntilanteessa olevien kanssa. Mukana ovat pastori Markku Komulainen ja diakoniatyöntekijä Marja Seppänen. Ilmoittautumista iltaan ei tarvita. Seuraava ilta **3.12.**

Pikkujoulut 2.12. klo 17–19 Lielahden kirkko Näytelmä ”Betelehemin kedoilta”, joululauluja, joulusta tarjoilua. Vieraita Korvatunturilta ja muuta mukavaa, sekä yhdessäoloa! Järj. Harjun seurakunta & Kansalaistalo Mansikkapaikka

Tapulinmäen tupa 4.12. klo 11–13 Lielahden kirkko. Tuvassa voi tavata päivän vieraan, tuoda omaa ohjelmaa ja syödä keittolounaan (keitto ja kahvi 3 €). Tied. Ulla Pettinen 050 3229973 ja Riitta Laiho 041 548 0150

Kalkun kirkontupa To 21.11. klo 10 **Näpräyspiiri** myy tuotteitaan, Hannan lukutuokio, hartaus Raiili Joenmaa, lounas 4/4,5 €.**To 28.11.** klo 10 **näkö-kulmia ja keskustelua vanhenemisesta,** hartaus diakoni Pia Ojalahti, lounas 4/4,5 €.

Perjantain Olotila Pe 22.11. Tesoman kirkolla, voit tulla oman aikataulusi mukaan, klo 10 aamukahvit 1,5 €, klo 10.45 tuolijumppa, 11.30 hartaus diakoni Antti Kulmala, klo 12 lounas 4/4,5 €.**Pe 29.11.** klo 10–11 Adventtihartaus yhdessä yläkoululaisten kanssa, klo 11.15 Näpräyspiiri myy tuotteitaan, klo 12 lounas 4/4,5 €.

Ti 26.11. Tesoman kirkontupa klo 10, Näpräyspiiri myy tuotteitaan, Nääsville Ry:stä ja muistikuntoutuksesta kertomassa Marianne Myllymaa, hartaus Raiili Joenmaa, lounas 4/4,5 €

Ti 3.12. Ikäihmisten Itsenäisyyspäivän juhla

Tesoman kirkolla klo 10.45 alkaen lipunnostolla, ohjelmassa yhteislaulua, Jean Sibeliuksen elämää valottaa diakoni Pia Ojalahti, musiikkia kanttori Elina Peura, runonlausuntaa Reijo Vähälä, hartaus pastori Markku Komulainen, juhlalounas 7 €.
Liput myynnissä etukäteen. Tied. Maija Lehtonen 050 344 5724

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut klo 11 Hervannan kirkossa **24.11.** Soile Rantavuori-Kähärä, Hannu Vuorinen, Riikka Heikkinen **1.12. I adventti-sunnuntain perhemessu** klo 11 Hervannan kirkko. Soile Rantavuori-Kähärä, Juhani Räsänen, Martti Syrjäniemi, lapsikuoro Kultakellot

Muut Sururyhmä 21.11. klo 18–19.30 kirkossa jatkuen **to 28.11., to 12.12.** sekä **23.1.2014.** Diakoniatyöntekijä Katri Ikonen ja pastori Ilmo Käki

Lähetys- ja raamattu-luento klo 9.30-10.30 kirkossa **24.11.** ”Luoja hänestä kaikki alkoi”, pastori Hannu Uusmies **1.12.** ”Ajanmerkkejä”, ekonomi Esko Pusa Kuuntele Radio Dei, Tampere 97,2 MHz kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30.

Raamattuopetus 27.11. ja **4.12.** klo 17.30 kirkon rippikoulusali Palvelijaksi kasvaminen, Esko Pusa

Jakamisen Päivä-avustustapahtuma Pelipuiston srk-koti **30.11.** klo 12-14.30. Jaossa lämmin lounas, vaatteita, kodintekstiilejä ja –tarvikkeita, leluja. Rukous- ja keskustelutukea, verenpaineen mittausta ja pienimuotoista terveys-neuvontaa. Yhteistyössä: Hervannan ev.lut. seurakunta, Jakamisen Paikka ry, ADRA Finland-säätiö

Ylistysilta 4.12. klo 19 Hervannan kirkko Lyhyt sana ja rukousta sekä ylistys, Jukka-Pekka Nakari

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Härmälän kirkossa **24.11. Maailmojen messu.** Tuomiosunnuntai,

Päivi Repo, Hannu Ruuskanen. Kanttorina Suvi-Tuulia Raittinen. Messun jälkeen yhteinen ateria **28.11.** klo 11 **Adventtimessu** Peltolammin srk-keskus pappina Hannu Ruuskanen ja kanttorina Suvi-Tuulia Raittinen **1.12. I adventti-sunnuntain messu** klo 10 Härmälän kirkko **70-vuotiaiden juhla.** Antero Eskolin ja Päivi Repo. Kanttorina Suvi-Tuulia Raittinen

Muut Miesten ilta 4.12. klo 18 Kuuselan Seniorikeskuksessa, Nuolialantie 46 ”Kristittynä muuttuvassa maailmassa”, Erkki Parikka. Klo 18 sauna ja kahvitarjoilu (lähetystyön hyväksi), klo 19.15 alustus illan aiheesta, keskustelua ja iltahartaus. Illoissa mukana Antero Eskolin ja Aimo Tikka

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Kalevan kirkossa **24.11.** Kati Eloranta, Elina Rautavirta, musiikki Eliina Lepistö klo 12 jumalanpalvelus, Lapinniemen kappeli Lapinniemenranta, Kati Eloranta, kanttorina Eliina Lepistö **1.12. I adventti-sunnuntain messu,** Mervi Äyräväinen, Kati Eloranta, musiikki Eliina Lepistö ja Kari Nousiainen sekä Auli Aaltonen, sopraano klo 12 jumalanpalvelus, Lapinniemen kappeli Mervi Äyräväinen, kanttorina Reetta Ratinen

Muut Medialähetysten ystävät – Sanansaattajat yhdessä 21.11. klo XX Järvensivun srk-talo. Tilaisuudet juontaa Jyrki Pikkarainen. Kahvitarjoilu, josta vapaaehtoinen kahvimaksu Sansan tekemän lähetystyön hyväksi. www.sansa.fi.

Kalevan Suuntatyttöjen 60-vuotisjuhla 24.11. klo 13 Kalevan kirkon srk-sali Tervetuloa kaikki entiset ja nykyiset Suuntatyötöt perheineen! Lisät. iina Ojala, iina.ojala@gmail.com, p. 040 801 6189

Jouluaskartelutapahtuma 26.11. klo 18 Kalevan kirkon sali 1 Koko perheen jouluaskartelua. Tied. Jaana Kanninen-Niemi p. 040 557 0370

Raamattuluennot Luukkaan evankeliumista tiistaisin klo 18

Kivaa tekemistä perheille ja asiaa lapsen oikeuksista

Perinteistä lasten oikeuksien päivän LOP-tapahtumaa vietetään lauantaina 23. marraskuuta Tampere-talossa. Teemana on Mun Oikeudet?

Perhetapahtumassa kello 10–16 Sorsapuisto-salissa on lapsiperheille tarjolla hauskaa ohjelmaa ja yhteistä tekemistä. Tänä vuonna voi päästä muun muassa seikkailemaan temppuradalla ja leikkimään kaupunkia teat-

terin, taiteen ja musiikin keinoin.

Tampereen seurakunnista tapahtumajärjestäjänä mukana ovat Varhaiskasvatus, Musiikkikasvatus, Nuorisotyö ja Vammaistyö. Toimintapisteessä voi värittää, laulaa ja soittaa, tutustua kerholaisten tekemään taiteeseen ja lastenkirkko.fi -sivustoon, askarrella pehmeän lampaan ja vaikka levähtää sen kans-

sa Hiljaisuuden teltassa tähtitaivaan alla.

– Hiljaisuuden teltassa on mahdollisuus kuulla kertomus Hyvästä Paimenesta. Lisäksi tarjolla on tietoa siitä, mitä kaikkea seurakunta tarjoaa lapsille, nuorille ja perheille, kertoo lapsityönohjaaja **Anne Ryyppö-Prami**.

Kello 10–14 Tampere-talon Isossa salin seminaarissa keskitytään lasten oikeuk-

siin sekä lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Alustajina ja keskustelijoina ovat Tampereen kaupungin pormestari **Anna-Kaisa Ikonen**, Tampereen Lasten Parlamentin jäsenet **Helmi Lind** ja **Jone Korpi**, Mannerheimin Lastensuojeluliiton pääsihteeri **Mirjam Kalland**, lastenpsykiatrian professori **Tuula Tamminen**, lastenpsykiatri **Jari Sinkkonen**, lastenpsy-

Kuvat: Tampereen kaupunki

Tampereen Lasten Parlamentin jäsenet Helmi Lind ja Jone Korpi sekä pormestari Anna-Kaisa Ikonen osallistuvat lasten oikeuksien päivän seminaariin 23.11. Tampere-talossa.

Anna Kontula ja Kai Sadinmaa keskustelemaan Kapitalismikriittisessä raamattuillassa 29.11. kello 18 Aleksanterin kirkossa.

Jeesuksen puheet ja teot olivat poliittisia

Muun muassa raha, valta ja rakkaus ovat aiheita, joista puhutaan Kapitalismikriittisessä raamattuillassa perjantaina 29. marraskuuta kello 18 Aleksanterin kirkossa.

– Tarkoitus on tuoda esiin evangeliumin yhteiskunnallista ulottuvuutta, sitä kuinka läpeensä poliittisia Jeesuksen puheet ja teot olivat, kertoo Vantaan Rekolan seurakunnan vs. pastori, kolumnisti **Kai Sadinmaa**, yksi illan keskustelijoista.

Mukana ovat myös Vasemmistoliiiton kansanedustaja **Anna Kontula** ja vasem-

istolainen talousbloggari **Antti Ronkainen**.

Sadinmaan mukaan illassa ei ole kyse puoluepolitiikasta.

– Jeesuksen poliittisuus on siinä, kun hän haastoi kohtaamiensa marginaaliin työnnettyjen yksilöiden kautta yhteisönä syrjäyttävät rakenteet. Jeesuksen julistama Jumalan valtakunta on myös mitä suurimmassa määrin tämänpuoleinen. Pelastus on sitä, että nälkäinen saa leipää, alaston vaatteet ja koditon kodin.

Tilaisuuden järjestää Tampereen seurakuntien yhteiskunnallinen työ. ■

Teiskon srk-talo. Muistihoitaja Sirkka-Liisa Niininen. Kahvitarjoilu. Järj. Keski-Teiskon srk-piiri ja Teiskon Martat

TUOMIOKIRKKO-SEURAKUNTA

Messut

klo 10 Tuomiokirkossa
24.11. Tuomiosunnuntai, Amélie Liehrmann, Mari Korhonen-Hieta, kanttori Tuomas Laatu, urkuri Henri Hersta, Pirkan miehet

1.12. I adventti-sunnuntain messu, Olli Hallikainen, Asko Peltonen, urkuri Henri Hersta, kamarikuoro Cantionale ja Tuomiokirkon kuoro, joht. Tuomas Laatu, Pirkanpojat A-kuoro joht. Jouni Rissanen

Muut

Katariinan Seniorit 25.11. klo 9.30–11.30 srk-koti Katariina
Jumpa klo 9.30 ja kahvihetki klo 10, tämän jälkeen yhteislaulua Maija-Stina Uotilan johdolla

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut

klo 10 Viinikan kirkossa
24.11. Daniel Hukari, Ismo Kunnas, kanttori Veikko Myllyluoma
1.12. I adventti-sunnuntain perhemessu, Maarit Kuusisto, kanttori Veikko Myllyluoma

Hiljainen iltakirkko 21.11. klo 19 Viinikan kirkko, Ismo Kunnas

Muut

Sanasta suunta 24.11. klo 14–16 Viinikan kirkon srk-sali. Seurakuntayhteys kumppanuutena, Jussi Mäkinen, Anna-Lisa Laurén, laulu

ENGLISH SERVICE

English Service in the Old Church every Sunday at 4 p.m. Sunday School for kids, coffee social for everyone
24.11. Rev. Ville Aalo. Notice: today an extended coffee social to celebrate Christ the

King Sunday at the crypt of the Alexander Church, right after the service
1.12. Rev. Kati Eloranta

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Tammerfors svenska församling firar tillsvidare gudstjänst/högmässa varje söndag kl 10.30 i Pyynikki församlingshem, Kisakentänkatu 18. Du är också alltid välkommen att ringa kansliet tel. 040 804 8150.

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkisin ma–pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. **Pappi on tavattavissa** ma–pe klo 16–18. **Rukoushetki** ma–ke, pe klo 17. **Ehtoollishartaus** torstaisin klo 17. **Raamatunluku- ja rukoushetki** tiistaisin klo 12. **Rukoilevat äidit** (kansainvälinen rukouksetju) tiistaisin klo

17.30. Junnukappeli eli avoimet ovet koululaisille keskiviikkoisin klo 14–16. **Rukouspiiri** perjantaisin klo 12.

ETSIJÄT JA EPÄILIJÄT

keskiviikkoisin klo 17–19, joka toinen viikko Seurakuntien talo, Emmaus 2. krs (Näsilinnankatu 26)
27.11. Jumala on

GOSPEL CORNER

4.12. klo 18.30. Vanha kirkko "CHRISTmas celebration". Mukana mm. Liisa Lindell, Asko Peltonen ja "With Christ now" –housebandin säveliä johtaa Seppo Lindell. Raamatun evästä tarjolla musiikin lomassa

HYVIEN TEKÖJEN KAUPPA

Kauppa avoinna arkisin klo 9–17 osoitteessa Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26. Tule tekemään löytöjä lähetyn sekä kansainvälisen ja paikallisen diakonian hyväksi.

ILKON KURSSIKESKUS

Ilkontie 8–10, 36220 Kangasala puh. 040 804 8008 ilkko@evl.fi

Ilkon NaMien talkoopäivä 26.11. klo 13–17.05 Kaikille käsille ja jaloille jotakin askartelusta pihatöihin. Talkoopäivän palkkana ateriat ja päiväkahvi sekä avantosauna. Kaupan päälle viksui ja vilmaattisin Ilkon talkoorinki (NAiset ja Mlehet)

Naisten Hengellinen Teematiistai 26.11. klo 18 Tapaaminen Raamatun, rukouksen ja keskustelun sekä lopuksi Lampisaunan merkeissä. Illassa tutkimme yhdessä Apostolien tekoja, rukoilemme omien ja yhteisten asioiden puolesta. Vapaaehtoinen kahvikolehti Hanna-työllä.

Miesten saunailta 28.11. klo 17.15 Ilkon kurssikeskus. "Mies ja elämän peruspilarit" Urpo Taponen

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten arkisin ma–to klo 8–15 ja perjantaisin klo 8–14

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus. Mummon Kammarin vapaaehtoisen vanhustyön avunvälitys / Seurakuntien avunvälitys arkisin p. 03 219 0711: lääkäriin saatot ja muut kertaluonteiset avunpyynnöt klo 9–11, muut klo 13 asti.
To 21.11. klo 10 **Aamuhartaus ja toivevirsiä** Maila-Katriina Tuominen
Ma 25.11. klo 10 **Äiti Teresan peittotalkoot**
Ma 25.11. klo 14 **Kirjojen ystävät**
Ti 26.11. klo 10 **Askartelutalkoot**, Tumpputiistai ja Hattummmot
Ke 27.11. klo 10 **Leskien klubin** musiikkituokiossa trubaduuri Ilmo Korhonen
Ke 27.11. klo 13 **Laulajaiset:** Eero Wallin ja Raimo Jokinen
To 28.11. **Myyjäisjärjestelyjen vuoksi kyläpaikka suljettu**
Pe 29.12. klo 11–14 **Adventtimyyjäiset ja vohvelikahvila**
Ma 2.12. klo 10 **Äiti Teresan peittotalkoot**
Ma 2.12. klo 14 **Kirjojen ystävät**
Ma 2.12. **Kyläpaikka avoinna** 10–19, klo 18 **joululaulutuokio**, laulattamassa Suurella Sydämellä –musikantit.
Ti 3.12. **klo 10 Askartelutalkoot ja Tumpputiistai**
Ke 4.12. klo 10 **Toimistotalkoot**
Ke 4.12. klo 13 Anja Kulokorpi ja Raimo Jokinen
Pe 29.11. klo 11–14 **MummonKammarin perinteiset adventti-myyjäiset ja vohveli-kahvila**, Otavalank. 12 A. Tämän jälkeen Mummon puoti on avoinna maanantaisin klo 10–19, ti–to klo 10–14.

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihdeongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 3891841.
Avoinna ma–to klo 7.30–13, pe klo 7.30–11.30.
Vaatepalvelu auki ma–to klo 7.30–12, pe klo 7.30–11.
Vaatepalvelun lahjoitukset p. 040 804 8143
Puuro ma–pe klo 9–11

Lauantaiaukiolo klo 10–13. Tarjolla puuroa, leipää ja kahvia.

Pullakirkko perjantaisin klo 9.30–10. Tarjolla leipää ja kahvia.
22.11. Kati Eloranta

29.11. Kari Kuusisto

Sosiaalityön asiakasfoorumi ti 3.12. klo 9–11

MYYJÄISET

Lähetystyön yhteiset Joulumyyjäiset la 23.11. klo 11–13 Seurakuntien talossa, Näsin salissa (os. Näsilinnankatu 26). Myyjäiset avaa Suomen Lähetysseuran kasvatussihteeri Tiina Rankila. Myyjäisissä mm. kauniita käsitöitä, maistuvia leivonnaisia, joulupuuroa, kahvila ja arpajaiset. Järj. Tampereen ev.lut. seurakuntien lähetystyö

Nekalan monikulttuurisen työelämävalmennuspaja Nemon myyjäiset to 28.11. klo 11–15 Antiokiassa, Seurakuntien talon 2.krs. Myytävänä pajalla valmistettuja pieniä ompeluja käsitöitä. Euroopan Unionin kotouttamisrahasto osallistuu hankkeen rahoittamiseen

Unkari-myyjäiset 28.11. klo 17–19 Kalevan kirkko, ala-aula. Järj. Kalevan kirkon Unkari-piiri sekä Tampereen Unkari-seura yhdessä.

MummonKammarin perinteiset adventtimyyjäiset ja vohvelikahvila pe 29.11. klo 11–14, Otavalank. 12 A

Joulumyyjäiset 30.11. klo 13–15 Veisunpajat Penttilänkatu 9. Alkuhartaus: Maarit Kuusisto. Leivonnaisia, kodin tekstiilejä, T-paitoja, puutöitä, silkkihuiveja, joulukortteja. Arpajaiset. Poikkea päiväkahville! Viinikan srk:n lähetystyö

Adventtimyyjäiset 1.12. klo 11.30–13 Kalevan kirkon sali 9. Riisipuuroa ja rusinasoppaa, glögiä ja pipareita, käsin tehtyjä hienoja kortteja, villasukkia ja muita käsitöitä, Yhteisvastuutuotteita. Tuotto diakonia- ja lähetystyön hyväksi. Tilaisuuden jälkeen kirkossa klo 13 **konsertti** "Adventista jouluun"

Lamminpään Kulma-kammarin diakoniapiirin myyjäiset 6.12. klo 12.30–14.30 Lamminpään Rauhanportilla.

MYÖTÄTUULI

Yhteinen vammaistyö

Tampereen seurakuntahistoria julkaistaan joulukuussa

kiatri **Raisa Cacciatore** ja kansainvälisen lääketieteen professori **Per Ashorn**.

Tapahduman järjestäjinä ovat Tampereen kaupungin, Tampereen seurakuntien ja Tampere-talon ohella joukko tamperelaisia toimijoita.

Koko ohjelma:
www.tampere-talo.fi/lop

Mitä kaikkea mahtuu Tampereen seurakuntahistorian 230 vuoteen? Millainen matka on kuljettu Kusta III:n ajasta nykypäivään?

Tampereen seurakuntahistoria julkistetaan 3. joulukuuta kello 13 Tampereen seurakuntien Näsin salissa. Tilaisuus on avoin kaikille.

Tiedotustilaisuudessa ovat paikalla teoksen kir-

joittaja, tuomiorovasti emeritus, teologian tohtori **Voitto Silfverhuth**, kustannuspäällikkö **Rauno Endén** Suomalaisen Kirjallisuuden Seurasta ja tuomiorovasti **Olli Hallikainen**. Ensimmäisen puheenvuoron yleisökeskustelussa käyttää teoksen esitarkastaja, professori **Hannu Mustakallio**. Tiedotustilaisuuden aluksi näyttelijä **Ahti Jokinen** johdattaa teemaan lau-

sumalla Tampereen syntysanat Lauri Viidan teoksesta *Moreeni*.

Tilaisuudessa on kahvi- ja kakkutarjoilu, jonka aikana kanttori **Ville Karhula** soittaa pianolla Gustav Langen säveltämän *Joulufantasian*.

Kahtena niteenä julkais-tava teos kattaa Tampereen evankelis-luterilaisten seurakuntien vaiheet runsaan 230 vuoden ajalta. Tutki-

muksen kohteena on seurakuntien elämä muotoineen ja puitteineen suhteutettuna kulloiseenkin toimintaympäristöönsä ja yleiskirkolliseen kehitykseen.

Teosta elävöittämään on julkisista ja yksityisarkistoista poimittu yli 800 valokuvaa. Ensimmäisessä osassa on 464 sivua ja toisessa 432.

Teokset on taittanut graafinen suunnittelija **Pekka Kranka** ja valokuvat kä-

sitellyt valokuvaaja **Hannu Jukola**.

Kirjakauppojen lisäksi teosta voi ostaa Seurakuntien talon Hyvien tekojen kaupasta. Teoksen kaksiosaa myydään yhteishintaan 104 euroa. (kustantajan ilmoittama ovh)

Tampereen seurakuntahistoriasta kerrotaan laajemmin lehtemme seuraavassa numerossa 4. joulukuuta.

Aurinkoklubi ti 26.11. klo 17-19
Joulujuhla 3.12. klo 17-19 lidesrannan srk-koti
Yhteistyössä NMKY:n kanssa. Ohjaajina Liisa Hoikkanen, Maarit Leppänen, Paula Kontro ja Barbara Cérina. Tied. Liisa Hoikkanen p. 050 4131909. Ota yhteys etukäteen avustajatarpeen vuoksi

Omaishoitajat ja läheiset Itsenäisyyspäivän juhla 6.12. klo 13-15
Näsin sali, Näsilinnankatu 26

Näkövammaistyö
Myötätuuli, Ilmarinkatu 10
To 21.11. klo 13 **toim.joht. Tuija Seppänen** Tampereen seudun Näkövammaiset ry:stä
To 28.11. klo 13 **"Adventus Domini"** Adventti ja Hoosianna, kanttori Kari Nousiainen
Pe 29.11. klo 10-12 **Laulamme yhdessä** Tuija Kurki laulattaa
To 5.12. klo 13 **Kirkkoretki** Lisätietoja Myötätuulen tilaisuuksissa

NUORET AIKUISET/ UUSI VERSO

Varikkomessu Pispalassa 24.11. klo 17 Pispalan kirkko
Miesten messu
www.uusiverso.fi

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su-to klo 18-01 sekä pe ja la klo 18-03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

PUOLEN TUNNIN MESSU

Suurella Sydämellä Klubi (Näsilinnank. 26, katutaso) ehtoollisjumalanpalvelus
24.11. Jussi Laine, Hanna Kataja. Tied. pastori Jussi Laine p. 050 302 7781
jussi.laine@evl.fi

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

torstaisin klo 9.30-13.15
Kalevan kirkon seurakuntasali
Huom! ei ruokailua.

RUKOUKSEN TALO

Rautatienkatu 22
Tule syttymään rukouksesta ja rakentamaan seurakuntaa rukouksiin.

Yhteistä rukousta arkisin klo 9-11
Nuorten rukouskoulu Preikkari parittomien viikkojen maanantai klo 18
Nuorten Praisekuoro- ja bändi parillisten viikkojen maanantai klo 18
Iltarukous 27.11. klo 18-20 osoitteessa Hämeenpuisto 15 A 4

Haukiluoman srk-talo Rukoustunti 25.11. klo 18
Rukousilta 28.11. klo 18.30. Rukousilta juutalaisen kansan puolesta. Maritta ja Ossi Numminen

Koivistonkylän srk-talo Aamurukousmessu 27.11. klo 6, Jussi Mäkinen. Aamurukous maanantaisin ja keskiviikkoisin 6-7.30
Koivistonkylän srk-kodilla. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010
rukouksentalo.fi

SANAN LÄHTEILLÄ

20.11. Sanan lähteillä Vanha kirkko klo 18.30 "Kipu ja elämä". Psykologi Satu Eerola ja raamatunopettaja Mikko Matikainen.

SATEENKAARIMESSU

23.11. klo 18-20 Finlaysonin kirkko **ehtoollisjumalanpalvelus sateenkaariväelle ja kaikille kiinnostuneille.** Messussa saarnaa pastori

Marja-Sisko Aalto ja liturgina toimii tuomiorovasti Olli Hallikainen. Katso lisät. s 10

SENIORIFOORUM

21.11. klo 13 Aleksanterin kirkon krypta, edullinen kahvitarjoilu klo 12 alkaen. "Miten näen kirkkomme tilan nyt", Juha Kauppinen, teol.tri

SEURAKUNTIEN KIRJASTO

Näsilinnankatu 26 (5. krs) ma-ti ja to-pe klo 9.30-15.30 ja ke klo 17 asti.
Tervetuloa tutustumaan!

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26
PL 226, 33101 Tampere
p. 03 219 0111 (vaihe), avoinna 8.30-15.45
Katutason asiakaspalvelupiste
· Keskusrekisterin asiakaspalvelu
· Seurakuntatoimiston asiakaspalvelu
· Hautaustoimen asiakaspalvelu
Avoinna arkisin klo 9-15.

SEURAKUNTIEN AVUNVÄLITYS

Puhelinpalvelu avoinna arkisin klo 9-13 numerossa 03 219 0711.
Pyydä Apua -palvelu internetissä: www.suurellasydamella.fi

SILMUKKA

Pispalanvaltatie 16 C. Avoinna arkisin ma,ti, ke klo 9-13. Avoimessa kahvilassa voit lukea päivän lehden tai hoidella puhelimitse virallisia asioitasi. Käytössäsi tietokone. Kun tarvitset neuvoja tai opastusta sosiaalitoimeen, työttömyyteen ym. liittyvissä asioissa, tervetuloa juttusille! Tied. diakoni Pia Ojalahti p. 050 434 33 15

SINKUT

Joulukorttiaskartelua

26.11. klo 18-20 Aleksanterin kirkon kryptassa. Pahveja ja joitain materiaaleja talon puolesta. Lisät. sari.peltonen@evl.fi p. 050 381 7177
www.tampereensinkut.fi

SUURELLA SYDÄMELLÄ -KLUBI

25.11. klo 18 Tehdään hyvä joulu kaikille!
Jouluhuherkkukori-, Aatto-ateriakampanja sekä Joulupuu -keräys **kaipaavat auttavia käsiä.** Vapaaehtoisen auttamisen ringin kokoontuminen. Tervetuloa jo pidempään Suurella Sydämellä -toiminnassa mukana ollut tai uusi auttamisesta kiinnostunut! Paikalla ovat diakoniasihtööri Katariina Mylläri ja Suurella Sydämellä tuottaja Ilkka Kalmanlehto
26.11. klo 18-20 **Kansainvälinen kulttuurikahvila.** Hauskaa suomen kielen opetusta, uusia ihmisiä ja eri kulttuureja, kahvia ja pelejä. Mahdollisuus tulla mukaan toimimaan vapaaehtoisena tukihenkilönä Tampereelle muuttaneille pakolaisille. Lapsille leikkipaikka. Lisät. diakoni Heidi Repo p. 050 5415 833

27.11. klo 18-20 **Hiljaisuus,** mukana yhteiskunnallisen työn johtaja Ilkka Hjerppe. Avointa keskustelua ja ajatustenvaihtoa eri katsomusten näkökulmista vetävät yhteiskunnallisen työn pastori Ilmari Karjalainen ja yhteiskunnallisen työn diakoni Sari Peltonen
klo 21 **Futis-ilta: UEFA Champions league**
Katso lisää http://tampere.suurellasydamella.fi/

TAMPEREEN RAAMATTUKOULU

www.tampereenraamattukoulu.net
Kalevan kirkon srk-salissa maanantaisin klo 18.30
25.11. Daniel Brecher, Juutalaisin silmin
2.12. Riitta Lemmetyinen, Adventin sanoma

Tervetuloa päiväkerhoon!

Seurakuntien päiväkerhoissa on tarjolla muutamia hajakkoja eri-ikäisten kerhoryhmissä ja eri puolilla kaupunkia. Tammikuussa 2014 kerhoihin voidaan ottaa myös syksyn aikana kolme vuotta täyttäneitä lapsia. Lisätietoja www.tampereenseurakunnat.fi/toimintaa/laps

TUOMASMESSU

1.12. klo 18 Aleksanterin kirkko. Kaipaamme rauhaa! Teemassa yhdistyvät sekä 1. Adventin Hoosianna-hymnin pyyntö ja lähestyvä Itsenäisyys-

päivä, maailman sotatilanteet ja levottomuudet. Messun liturgina toimii Katriina Hallikainen ja messussa saarnaa kenttäpiispa Pekka Särkiö. Tekstin lukijana toimii kenraali Heikki Lyytinen.
www.tuomasmessu.net

Uskonto ja tietotekniikka väkivallan välineinä

Väkivallattoman viikon pääteemoina ovat tänä vuonna hengellinen väkivalta ja nettikiusaaminen. Viikkoa vietetään 25.11.-2.12. ja toimijana on Nuorten Nais-ten Kristillinen Yhdistys.

Ahdas uskonnollisuus voi

johtaa toisen alistamiseen ja hengelliseen väkivaltaan. Tavallisesti ongelmat alkavat, kun yhteisön ja sen jäsenen uskonkäsitykset alkavat eriytyä toisistaan.

Lisätietoja: www.ywca.fi

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

ESIKOISLESTADIOLAISET Kurjentaival 22, 33100 Tampere (Vastapäätä Viinikan kirkkoa)

Seurat
Pyhäpäivisin klo 14.00
HPE Viinikan kirkossa 1.12. klo 17.00
Kanssapuheet (raamatun tutkiminen)
Tiistaisin klo 13.00 ja torstaisin klo 18.30
Nuortenilta
Tiistaisin klo 19.00
Tervetuloa!

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Siioninvirsiseurat
To 21.11. klo 19 Seurakuntien talolla, Ateenasalissa, Näsilinnank. 26, Antero Holma, Jukka Kuusisto, Sakari Suutala.
Su 1.12. Herättäjän päivä Pyynikin seurakunnassa. Messu klo 10 Aleksanterin kirkossa, saarna Jaakko Löytty,

kirkkokahvit ja seurat kirkon kryptassa, Jaakko Löytty, Antti Piirainen ym.

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS Nekalankulma 1

www.tampereenrauhanyhdistys.fi
Seurat sunnuntaisin klo 16, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19
23.11. joulumyyjäiset klo 17
24.11. jumalanpalvelus Pirkkalan kirkossa klo 10, seurat Pirkkalan kirkossa klo 12
25.11. seurat Koukkuniemen vanhainkodin os.18 klo 16
26.11. naistenilta klo 18.30
30.11. joululeiri Tervetuloa!
Seura-aikoina seurat kuunneltavissa osoitteesta www.tampereenrauhanyhdistys.fi eri Pirkanmaan rauhanyhdistyksiltä

Kirkkosanomat

www.tampereenkirkkosanomat.fi

56. vuosikerta

Julkaisija

♦ Kustantaja: Kotimaa Oy

KOTIMAA

♦ Julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat, p. 03 219 0111

♦ **Toimitus:** päätoimittaja Marja Rautanen
♦ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, p. 050 381 0970 ja Asta Kettunen, p. 050 438 2716
s-posti: tampereenkirkkosanomat@evl.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.
♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki, Ilmoitusmarkkinointi Jaana Mehtälä, p. 020 754 2309, 040 509 4962, jaana.mehtala@kotimaa.fi

♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanomasta
♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy
♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi
♦ **Taitto:** Kotimaa Oy
♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, p. 020 754 2333, fax: 020 754 2342
♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl
♦ **ISSN:** 1237-9603, äänite: 1237-959X
♦ Seuraavat lehdet ilmestyvät: 4.12.2013, aineisto 20.11.2013 mennessä, 18.12.2013, aineisto 4.12.2013 mennessä

Thmiselle joka uskoo asiaansa

J.I. WAHLBERG oy
Vuodesta 1891

Hämeenkatu 27, Tampere
☎ 03-212 9645
www.jiwahlberg.fi

• JALOKIVET • KIHLAT • LAHJAESINEET
• KORUT • KELLOT • TILAUSTYÖT

Joulun Sana 2013

Joulun Sana 2013 on perinteinen joululehti, joka virittää sydämet joulun odotukseen. Lahjoita Joulun Sana lähimmäisesi viemään sanomaa Vapahtajan syntymästä eteenpäin. Joulun Sana on mainio lahjaidea!

TÄSSÄ JOULULEHDESSÄ MM.

Reetta Meriläinen: Ei unohdeta vähäosaisia
Pepe ja Merja Tolosen lähetysnäky:
Romaniaan viedään monen tason apua
Riitta Keskimäki: Jumalan valitsema Maria
Jorma Laitinen: Selättääkö joulu
syyllisyyden ja häpeän?
Paljon, paljon muuta!

Tilaamalla saat joulukortit
kaupan päälle: kahdella lehdellä
viisi korttia, kolmella kymmenen
jne, max 25 kpl.

Karas-Sana

Hinta 5 e, CD 7 e

Myynti: kristilliset kirjakaupat,
tai KRS/puh. 0207 681 615,
tuotemyynti@sana.fi,
www.kirjasana.fi

Elina Vettenranta

Joulukonsertti
Aleksanterin kirkossa
ma 2.12.2013 klo 18.30

Janne Maarala, piano
Tre:en krist. koulun oppilaskuoro

Lippupiste Oy:n myyntipisteet
www.lippu.fi 0600 900 900
19 € (sis. palvelumaksun), ovelta 25 €

Järjestää:
Kristillisen päiväkodin kannatusyhdistys - Tre
www.kpk-tre.fi
Osallistumalla tuet päiväkodin perustamista
Tervetuloa!

**Ilmoittaja,
ota yhteyttä.**

Jaana Mehtälä
020 754 2309,
040 509 4962
jaana.mehtala@kotimaa.fi

KOTIMAA

Virrassa

Kirkossa, kirkosta, kirkkoon

Suomen kieli ei ole ihan helpoimmasta päästä opiskella. Sanat taipuvat tuhannella erilaisella tavalla ja ne erilaiset tavat pitää vielä opiskella. Joskus ala-asteella opeteltiin sijamuotoja: inessiivi, elatiivi, illatiivi ja niin edelleen. Vanhan liiton opettaja käytti näiden opettelussa ulkoa opeteltavaa rimpua: kirkossa, kirkosta, kirkkoon, kirkolla, kirkolta, kirkolle.

Näin jälkikäteen olen ymmärtänyt, että vanha liitto tarkoitti myös tietoista valintaa: mitä sanaa taivutettiin, jotta sijamuodot pienehkön Jussinkin päähän tarttuivat. Ja tarttuivathan ne. Sijamuotojen osaamisen lisäksi olen myös käynyt koko lailla paljon kirkossa. Osittain sitä selittää tietenkin sellainen tosiseikka, että isohko Jussi päätyi kirkkoon töihin. Mutta vain osittain, ei pelkästään.

Rippikoulun jälkeen, opiskeluaikana ja vielä ensimmäisinä virkavuosina kävin paljon kirkossa. Varsinkin Helsingissä asuessamme kävimme vaimon kanssa lähes joka sunnuntai kirkossa. Katsoimme *Kirkko ja Kaupunki* -lehestä, missä pidetään mielenkiintoinen messu ja sitten suunnattiin sinne. Oli mukava laulaa virsiä, ja ehtooisella käyminen oli todella iso juttu joka kerta. Saarnoja en yleensä jaksanut kuunnella.

Tapamme käydä messussa herätti tuolloin hieman kritiikkiä. Kristillisempää olisi kuulemma ollut käydä aina samassa paikassa ja sitoutua johonkin seurakuntaan. Mieluiten tietysti siihen paikalliseen, johon kuuluimme. Viiden vuoden aikana kuuluimme kolmeen eri seurakuntaan Helsingissä. Juuru nyt siinä sitten johonkin. Enkä suoraan sanottuna ymmärrä, mikä tekee sellaisesta yhteisöllisyydestä toisenlaista kristillisempää. Nyt tähän arvosteluun osaa jo suhtautua lähinnä huvittuneena.

Tosin on tunnustettava, että viime vuosina en ole juuri jaksanut käydä messussa. Haluaisin kyllä. Uskon myös, että moni muukin haluaisi. Siksi olemme järjestäneet tänä syksynä Puolen tunnin messuja. Ei siksi, että kaikkien messujen tulee olla lyhyitä ja kompakteja, vaan siksi, että tarjolla olisi vaihtoehtoja. Muotoja tulee ja pitää kehittää niin, että kaupunkilainen voi valita sen, mikä itselle sopii parhaiten.

Sana ja sakramentti pitävät huolen juurtumisesta kirkkoon. Katsotaan, mihin rahkeet ja yhteinen näkemys seurakunnissa riittävät ja sitten kokeillaan jälleen jotain uutta. Odotan paljon ensi vuodelta ja Tampereen monipuolistuvalta jumalanpalveluselämlältä.

Se pitää vielä sanoa, ettei siellä kirkossa aina tarvitse käydä. Eivät seurakuntien voimavarat oikeasti riittäisi siihen, että kaikki jäsenet kerralla tupsahtavat kirkkoon. Siinähan loppuisivat öylätit ja viinit kesken eikä penkkejäkään riittäisi kaikille. Kristillistä on myös levätä, viettää aikaa perheen tai muiden läheisten kanssa ja nukkua pitkään.

Mutta katsopa joskus, olisiko sinulle jotakin sopivaa messua. Jos ei ole, niin kerro minulle, mikä sopisi. Katsotaan, olisiko siihen toiveeseen mahdollista vastata.

Jussi Laine
Kirjoittaja on Tampereen seurakuntien kärki-
hankekoordinaattori.

Hennu Jukola

Kolumneja voi kommentoida osoitteessa
www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi.

TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA ARKEEN

fennokauppa.fi

APU VIRTSAKARKAILUUN!

Laaja valikoima suojia eri asteiseen virtsankarkailuun.
Omat mallit naisille ja miehille.

**Pyydä
ILMAINEN
näyte!**

**Varmoja
Istuvat hyvin
Hajua neutraloivia**

FENNO MEDICAL OY
09 276 360 | asiakaspalvelu@fennomedical.fi | fennokauppa.fi

Juhlat ja tilat

Juhlat Linkosuo juhlasaleissa. Tuomme juhlat ja tuotteet myös kotiin tai seurakuntasaliin. Tilaa ja nouda laajasta valikoimastamme.

- Buffet & Café Linkosuo, Näsin sauna ja juhlatila Näsilinnankatu 26
- Frans Emil -sali, E.E. Sillanpääkatu 2
- Kalevanpaasi, Sarvijätkäkatu 3
- Ravintola Kaupinpuisto Ukk-instituutti, Kaupinpuistonkatu 1

LINKOSUO
- JUHLAPALVELUT -
Puh. 020 770 2483

Puhelun hinta kinteistä verkosta 8,35 snt/puh + 7,02 snt/min. Matkapuhelimesta 8,35 snt/puh + 17,17 snt/min.

www.linkosuo.fi
www.facebook.com/linkosuonjuhlapalvelut

Kodinavux Oy on Suomen suurin kodinhoitopalvelujen yritys. Tarjoamme myös monipuolisia palveluja kotona asuville senioreille Tampereella ja pääkaupunkiseudulla.

Luotettavaa, yksilöllistä kotipalvelua senioreille

Muista kotitalousvähennys!

Ammattitaitoiset kodinhoitajamme auttavat Sinua selviytymään kodin askareista. Tampereella asuvana seniorikansalaisena saat kotipalvelumme edullisesti arvonnäköverotomana. Tämän lisäksi saat tehdä palvelumme kustannuksista 45%:n kotitalousvähennyksen verotuksessa.

Tilaa maksuton kotipalvelusuunnitelma puh. 020 768 9761 tai internetin kautta www.kodinavux.fi

KODINAVUX
Koti ja työ tasapainoon

Hämeenkatu 5 A, 33100 Tampere, sähköposti: tampere@kodinavux.fi

SACRUM
Kaikkea maan ja taivaan väliltä.

Laajan valikoiman ja hyvän palvelun kristillinen kirjakauppa.

HIETALAHDENRANTA 13, HELSINKI | AVOINNA: ma-pe 9-17
puh. 020 754 2350 | www.sacrum.fi

2013 jKr. © Ari Peura

MANNA!

RÄNTÄÄ...

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
RONGANKATU 4 D,
33100 TAMPERE
PUH. (03) 2633 500

Parturi-kampaamo Marian
palvelee os. Kyllikinkatu 9
(Tammelantorin laidalla)
Puh. 03212 1166 ja 0400-159 553.
Opiskelija- ja eläkeläisalennus 10 %
Tervetuloa t. Maarit

Jalkahoito kotikäyntinä 46/51€
Jalkojenhoidon ammattitutkinnon suorittanut sairaanhoitaja
Satu Laurell
p. 050 558 0232

LAKITOIMISTO RAJAMÄKI

- perunkirjoitukset ja perinnönjaot
- avioerot ja ositukset
- lasten huolto-, tapaamis- ja elatusasiat
- testamentit ja avioehdot
- kauppakirjat ja sopimukset
- riitaoikeudenkäynnit
- rikosoikeudenkäynnit

Maksuton puhelin- ja sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenkatu 2, Tre
Puh. 010 666 4433

Matkapuhelimesta 8,35 snt/puh + 17,17 snt/min, lankapuhelimesta 8,35 snt/puh + 6 snt/min (alv 24%).
vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

Sujuu

Sivut sujuvasti nettiin

www.sujuu.fi

kumppanina **KATRINA**

Parantava rukous Rukousilta Kangasalan kirkossa pe 29.11. klo 19
Rukoilemme kanssasi!
Kangasalan seurakunta & Rukousystävät ry

Pirkko Jalovaara

Tarvitsetko Sinä Länsi-tamperelainen tai läheisesi apua

Tilaa kotitalousvähennykseen oikeuttavat palvelumme

- * peseytymis- ja pukeutumisapua
- * asiointiapua mm. apteekki, kauppa ja kela
- * ulkoilutusta ja seurustelua
- * lääkkeenjako ja haavahoidot
- * kodin muutostöiden kartoitus
- * päiväkeskuspäivä omaishoidon palvelusetelillä

Kärjäätörmä 12, 33310 Tampere
puh. 050 493 3235
kotihoiva@kotipirtti.fi, www.kotipirtti.fi

Sydämellistä palvelua jo 16 vuoden ajan

Ammattitaitoinen henkilökuntamme: sairaanhoitajia, lähi- ja kodinhoitajia valmiina auttamaan tarpeidenne mukaan:

- kotisairaanhoito
- omaishoitajien vapaat
- kotipalvelu
- lastenhoito
- juhla-apu
- siivoukset
- pienet pihatyöt

Muistathan kotitalousvähennyksen...

Hoito- ja hoivapalvelu
Taru Koskivuori sairaanhoitaja
p. 040 561 2782
www.hoitajahoivapalvelu.fi
taruelisa@elisanet.fi

KAIHDIN PUKKILA

Pirkanmaan monipuolisin auringonsuojatuotteiden sisustusmyymälä

UUTUUKSIA PARVEKKEILLE JA TERASSEILLE LIUKUOVET JA KAAPISTOT

MITTATILAUSTYÖNÄ:

- Sälekaihtimet
- Parveke- ja terassikaihtimet
- Paneeli, rulla- ja laskosverhot
- Verhokiskot ja -tangot
- Liuku-, taite- ja tilanjako-ovet
- Aurinkosuoja- ja turvakalvot
- Markiisit ja screenit

ym. alan tuotteet **www.kaihdinpukkila.fi**

Suuri valikoima on esillä myymälässämme, tervetuloa!

Kaihdin Pukkila

Kaihdin Pukkila • Viinikankatu 36, 33800 Tampere • www.kaihdinpukkila.fi
Avoinna ma-pe 10-17, la 10-14 • Puh. (03) 3122 0900 tai 0400 633 227

LÖYDÄ PIPLIAN LAHJAT

www.piplia.fi

MISTÄ LÖYDÄT? PIPLIA
Hauskat piirroksot ovat täynnä jännittäviä yksityiskohtia, löydätkö ne? Isokokoisessa kirjassa on pahviset sivut. Soveltuu 2-7 -vuotiaalle. ■ 14,90 € / KPL

SOINNUTETUT TASKUVIRSIKIRJAT
Kaikki virret ovat soinnutettuina omalla sivullaan. Mukana katekismus. Neljä kansivaihtoehtoa. ■ 12,90 € / KPL

UUSI FARKKURAAMATTU!
■ 24 € / KPL

Tutustu myös keskikokoisiin ja nahkakantisiin virsikirjoihin www.pipliakauppa.fi

Suomen Pipliaseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | www.pipliakauppa.fi

Ketä heistä auttaisit?

Asunnottomuus muuttaa muotoaan. Se sirpaloituu työnsä menettäneisiin, kotoaan lähteneisiin nuoriin, päihteiden käyttäjiin, Keski-Euroopan köyhiin ja paikasta toiseen liikkuviin.

– Asunnottomuus on nousussa, vaikka joillain paikkakunnilla se myös vähenee, kertoo Vailla vakinaista asuntoa -yhdistyksen toiminnanjohtaja **Sanna Lehtonen**.

– Alle 25-vuotiaiden osuus on

kasvanut huikeasti, heitä on noin 8500.

Ulkona nukkuvien osuus on vähentynyt selvästi. Julkikuvassa eivät näy sukulaisten ja tuttavien luona majailevat suomalaiset eivätkä piiloon katseilta hakeutuvat Romanian ja Puolan tulokkaat.

– Tämä tulee kyllä varmasti näkymään myöhemmin.

Lehtonen sanoo, että huomiota täytyy nyt kiinnittää etenkin nuorten tilanteeseen. Toisaalta markkinoille on saatava kohtuu-

hintaisia asuntoja. Suunnitelmia on ollut pitkään; miksi asia ei etene?

– Porkkanat eivät ole olleet tarpeeksi tehokkaita.

Asuminen on tehtävä mahdolliseksi myös tulottomille.

– Seuraava vaihe on auttaa muualta tulevia EU-kansalaisia. Nyt heille ei ole mitään palveluita.

Tampereella asunnottomien määrä on viime vuodet vähentynyt, näyttävät Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tilas-

tot. Tämä on näkynyt myös Tampereen seurakuntien Mustassa Lampaassa, kertoo päihdetyöntekijä **Salme Asunen**.

– Meillä kävi monia vuosia satakunta asunnotonta. Valtion asunnottomuusohjelma on purrut, Härmälän ja muut tukiasunnot auttaneet. Tosi paljon kävijöitä on kuollutkin.

– Asunnottomuus on muuttunut. Kadulla nukkuvia ei oikeastaan ole, tai asunnottomuus on oma valinta.

– Lisäksi on niitä nuoria, jotka kiertelevät asunnosta toiseen eivätkä ole kirjoilla missään.

Rautatieasemalla nukkujia oli vielä viime vuonna, mutta nyt heitä ei juuri ole näkynyt, kertovat ISS:n siivoojat **Sinikka Salmela** ja **Marja Kujala**. Tilanne on rauhoittunut asumispäivystyksen siirryttyä Hervantaan.

Vuosi sitten asunnottomia oli Tampereella tilaston mukaan 322.

Alla kolme tarinaa asunnottomuudesta.

Hannu Järvelä

Entisestä en voi syyttää muita, aina se on ollut oma pököys, miettii Jaakko Sutinen.

Selviytyjä: Ylä- ja alamäkeä

Jaakko Sutisella on se tavallinen tarina:

– Alkoholin takia jäi vuokrat maksamatta ja meni työpaikka.

Hän suorittaa nyt varastonhoitajan perustutkintoa, mutta käy edelleen Mustassa Lampaassa.

– Eka kertaa kävin, kun kuulin, että täältä saa apuja alkuun. Siitä on ollu paljon hyötyä, että tänne on aina saanut tulla.

Oma kämppä Sutisella on ollut keväästä asti. Sitä ennen hän asusti tukiasunnossa Hervannassa sekä A-killan tukikodissa. Myös Viinikanlahden ensisuoja, Sininauhasaatiön asunto sekä kavereilla, pihalla ja porraskäytävissä asuminen tulivat tutuiksi, kuten monet kohlatoveritkin.

– On ollut ylä- ja alamäkeä. Ei voi sanoa, että en enää ikinä sortuisi, mutta pitää pistää kädet kyynärpäitä myöten ristiin.

– Luojan lykky, että maksut lähtevät välitystilin kautta. Tampereella ei enää oteta vastaan välitystilitoimintaan, mutta tällä ta-

valla tukiasunnossa asuvia voitaisiin saada asumaan muualle.

Tukipaikoissa ei pidä olla koko ajan toimintaa.

– Ehkä juuri se ittensä kanssa oleminen on kaikkein tärkeintä. Muuten tulee uusavuttomuus, ryhmät eivät jatku kuin tietyn aikaa.

Tuki katkeaa tukiasumisen ja oman kämpän välissä.

– Ensin eteen kannetaan valmis ruoka. Sitten tällaiselle ihmiselle annetaan asunto ja rahaa kouraan. Pitäisi mieluummin olla oma hoitaja, joka tietää, millaista tukea hän tarvitsee. Kaikki eivät osaa hoitaa asioitaan.

Sutinen on sitä mieltä, että asunnottomuus olisi mahdollista poistaa nopeasti.

– Mutta on henkilöitä, jotka eivät halua. Kuinka paljon Tampereella on tyhjiä asuntoja?

Hän arvelee, etteivät viime aikojen irtisanomisten seuraukset näy asuntotilastoissa, vielä.

– Pian se tilanne räjähtää käsiin.

Hannu Järvelä

Esa Tapiola ei pääse omin neuvoin Mustan Lampaan portaita. Jari Mattila eli Kapa auttaa, ja muutkin kaverit jeesaavat.

Pyörätuolipotilas: Nukun vessassa

– Kyllä sinne mahtuu, on meillä siellä kaheksanki ollu kerralla. Tänä aamuna siivooja antoi tupakkaskin, kertoo Keskustorin invavesassa yönsä viettävä **Esa Tapiola**.

Hän on Mustan Lampaan vakikävijöitä. Jalat ovat menneet huonoon kuntoon, ja kavereiden on jeesattava ahtaissa portaissa.

– En lähde asuntoloihin, ei ne mitään asuntoja oo. Ei saa ryypätä eikä viedä vieraita.

Hänellä on kesäpaikka Jämsässä ”keskellä ei mitään”, mutta talvella siellä ei tule toimeen. Kaupungissa sentään on kavereita.

– Lammas on hyvä paikka, täällä saa syöttyä aamulla. Iltapäivällä on otettava viinaa päähän niin paljon, ettei nälkä tunnu. Kun mahassa ei mitään pyöri, niin siinä ei selvin päin kestä.

– En minä aina juo. Viimeksi olin seitsemän kuukautta selvin

päin, ja sitä ennen kaksi ja puoli vuotta.

Tapiolalla on persoonallisuushäiriö ja väkivaltatausta. Myös avioero ja lähtö kämpästä ovat tarinan juonteita.

– Tilanne ajaa juomaan. Täytyy olla oma kunnollinen asunto, niin tulisi oltua selvin päin. Ei mitään muuta tarvi. Koskaan ei oo ollu mitään häiriötä, missä mulla kämppiä on ollu.

Asta Kettunen

Razvan Bistreaan ja hänen ystävänsä Gabriel myyvät Iso Numero -lehteä Tampereen keskustassa. Myös Razvanin äiti kiertää myymässä sitä. Köyhien tueksi perustetun lehden hinnasta euro menee kuluihin ja kolme euroa myyjälle.

EU-kansalainen: Asunto on tärkein

Razvan Bistreaan lähti Romanian Timisoarasta isänsä kanssa työnhakuun Ruotsiin. Siellä onni ei potkinut puuttuvien papereidenkaan takia.

Nyt hän on Tampereella äitinsä ja ystävänsä kanssa. He kaikki nukkuvat autossa.

– Joku sanoi, että täällä voi tehdä töitä.

Varattomuus on kierre: työtä on vaikea saada, jos kertoo nukkuvansa autossa. Asuntoa taas ei saa ilman rahaa.

– Asunto tarvitaan ensin, tal-

vi on tulossa. Tunnen monia asunnottomia ja monia työttömiä. Tunnen monia, jotka nukkuvat lasten kanssa ulkona.

Razvan lupaa tehdä mitä vain töitä:

– Voin rakentaa, kaivaa, työskennellä ravintolassa, keittää, haastatella, tulkata ... ihan mitä vain! Osaan monia asioita, vaikka en ole koskaan käynyt koulua. Osaan englannin lisäksi ranskaa, saksaa, romanian, espanjaa, mustalaiskieltä.

– Jos joku tarjoaa pimeää työtä, minä sanon: ei kiitos.

Perhe haluaa jäädä Suomeen ja myy nyt Iso Numero -lehteä. Sillä ei paljon rikastu. Razvan on myyjä numero 1019.

Romaniassa tilanne on huono. – Kysynpä sinulta, haluatko tehdä töitä aamukuudesta iltayhdeksään ja saada siitä kymmenen euroa. Valtio on rikas, mutta se ei auta ihmisiä.

Hän ihmettelee, miksi sillä on merkitystä, että on syntynyt mustalaiseksi.

Sivun tekstit: Asta Kettunen